

SKAUTRUP

Skafter er et gammelt dansk mandsnavn, der indgår i stednavnet 'Skafterup', som senere bliver til Skautrup. Endelsen -trup betegner en udflytterbebyggelse. Det er en ganske almindelig endelse i de mange danske stednavne på -drup, -strup, -trup og -rup. I Tvis er Skautrup det eneste stednavn med denne endelse.

Skafterup omfatter i 1547 to gårde eller gårdparter. Fæsterne hedder *Anne Peters* og *Niels Matsen*. Efter deres landgilde at dømme er det ikke så helt små gårde. Men de må have lidt en del under de kejserlige troppers og senere svenskerens besættelse af Jylland, for i midten af 1600-tallet er der kun én gård i Skautrup, ikke overvældende stor, men det oplyses, at »den bruger også jorden til et boel, som i lang tid har ligget øde«.

Fæsteren hedder *Peder Christensen*. Han nævnes i 1633 som tingsvidne i en trolddomssag fra Tvis, som i 1635 bliver bedømt ved retten i Viborg. Det er formentlig hans søn, den *Christen Pedersen*, som i anden halvdel af 1600-tallet er anført som fæster i Skautrup. Han må være født omkring 1607, for han dør som 92-årig i 1699. Han er gift med Kirsten Marquardsdatter, som dør i år 1700, 79 år gammel, muligvis en datter af Marquard Pedersen i Grønbæk. De har en søn, der hedder Peder, formentlig deres ældste, samt døtrene Johanne, Else, Mette og Anne. Og gårdens besætning: En hest, en plag i tredje år, en ko og fire får. Det er det hele.

Fra omkring 1675 bliver sønnen *Peder Christensen* medfæster i Skautrup. Han er født o. 1650. Hvad hans første kone hed, er uvist, men med hende får han børnene Christen før 1677, Jens

i 1678, Niels i 1680, Else i 1682, Karen i 1686 og Anne i 1689. I 1692 dør Peder Skautrups kone, 48 år gammel, og han gifter sig så med Maren Madsdatter, med hvem han får Mads i 1694 og Anne i 1698, samme år som han selv dør, kun 48 år gammel.

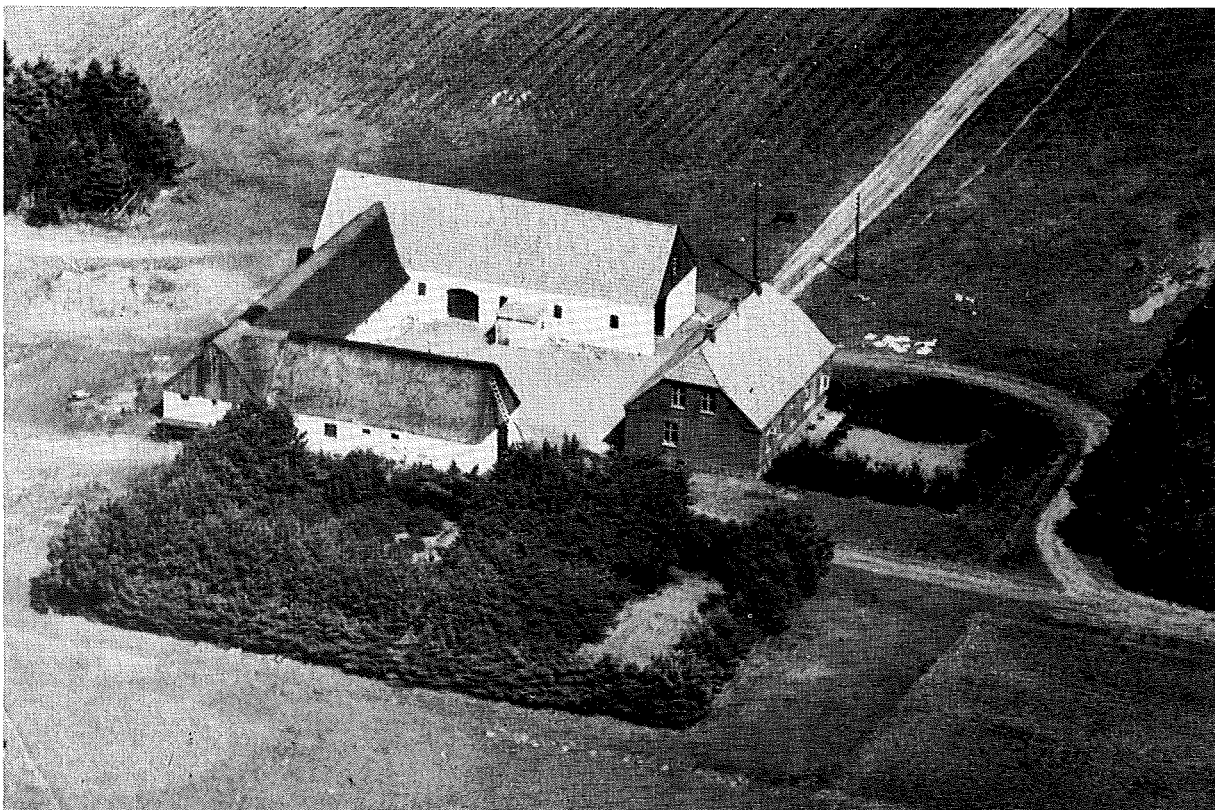
Skautrup-bebyggelsen lå oprindelig helt nede ved Stokvad bæk, altså midt inde i det, der er Tvis søndre kommuneplantage i dag. Skautrupgårdene lå nord for bækken, og lige syd for bækken opstår Sønderhus, det senere Munkedal.

Af de mange puslespil omkring gårdene i Tvis er Skautrup et af de vanskeligste. Kilderne kalder nemlig alle personer med tilknytning til stedet for 'Skautrup', men nævner ikke, om vedkommende hører til i den vestlige eller østlige Skautrupgård, som lå klods op ad hinanden. I den følgende redegørelse er der derfor en smule gætterier med i spillet, hvad den tidligste gårdshistorie angår.

Den vestre gård

Det er således en formodning, at det øde boel, hvis jord Christen Pedersen en tid dyrker sammen med sin egen, ligger vest for gården, og at det er dette boel, som sønnen Peder flytter ind i og dyrker op til den vestre Skautrupgård.

Som sagt dør *Peder Christensen* i 1698, og enken Maren Madsdatter, som sidder tilbage med to børn af hendes egne og flere stedbørn fra hendes mands første ægteskab, gifter sig så med *Peder Jensen Uglkær*, som rykker ind i gården som ny fæster. De får datteren Kirsten i 1700.

I den søndre hvide længe var der oprindelig stuehus, men omkring 1930 opføres det frilliggende stuehus i Vester Skautrup. Heller ikke det eksisterer i dag. Et moderne stuehus er bygget bag den tidligere have i hjørnet af plantagen i forgrunden til højre. Billedet af Vester Skautrup er fra omkring 1948.

Den tredje Peder Skautrup rykker ind i gården i 1707. Han hedder *Peder Olufsen*, er født 1663 og gift i 1707 med Karen Jensdatter, født 1679 i Vinding. De får børnene Oluf i 1708, Anne Marie i 1711, Maren i 1713, Anne i 1716 og Kirsten i 1720. Samme år dør Peder Olufsen Skautrup 58 år gammel, og året efter dør hans enke, 41 år. Præsten fortæller i kirkebogen hvordan: Hun blev dødslagen af torden og lynild, som opbrændte både salset og laden. Hun stod og siede mælk op i stuen og blev død på stedet; der var ingen tegn at se på hende uden at det syntes nogle få hår var svedne i nakken.

I 1721 gifter *Christen Pedersen Skautrup* sig med Karen Pedersdatter, og de overtager fæstet i den

vestre gård. Han er søn af Peder Christensen i dennes første ægteskab og er født før 1677. Hans kone Karen er født i 1685 som datter af Peder Thuesen i Nybo. De får børnene Anne i 1724 og en unævnt søn i 1727, hvorefter de forsvinder ud af billedet.

I 1734 kommer der nye fæstere på gården. Det er *Peder Jensen Munkbro*, der er gift med Johanne Michaelsdatter. De får børnene Michael, Jens, Else, Anne, Maren og Mads i den tid, de bor i Skautrup. I 1751 overtager Peder Jensen fæstet i Haurids, og som ny fæster kommer *Christen Nielsen*, gift med Maren Larsdatter. De får sønnen Laurids i 1753, og flytter derefter til Uhrlundhus, hvor de yderligere får sønnen Peder i 1755.

Jens Nielsen er fæster fra 1754. Han er gift med Anne Kyndesdatter, født 1718. De får børnene Kynde i 1757 og Maren i 1760. I 1763 flytter de over på den anden side af bækken og fæster Sønderhus, og der kommer igen nye fæstere i den vestre Skautrupgård. Det er *Niels Thomsen*, født o. 1733 i Vinding og gift med Inger Jørgensdatter fra Kragbæk, født 1736 i Stokvad. Niels Thomsen nævnes som en af de hoveripligtige bønder i Skautrup i 1770. Af børn får de Thomas i 1767, Johanne i 1770, igen en Johanne i 1773 og Ellen Marie i 1776.

I 1799 fæster *Niels Christensen Pogager* gården. Han er født 1761 i Vinding og gift med Maren Madsdatter, født o. 1770. De får børnene Christen i 1799, Maren i 1800, Mette i 1803. Niels Pogager er fæster, da jorden udskiftes i 1803 og jorden til denne gård får nr. 1. I 1804 køber han den vestre gård til selveje for 600 rigsdaler. For tienden giver han 255 rigsdaler.

Længe oplever han nu ikke at være den første selvejer i den vestre Skautrupgård. Han dør i 1804, og enken gifter sig så med *Niels Jensen Svendstrup*, født o. 1779, med hvem hun får sønnen Niels i 1808. Niels Jensen Svendstrup dør i 1820. En læs korn, som han kørte til fattighuset væltede ned over ham og kvalte ham, inden nogen kom ham til hjælp.

Maren Madsdatter er nu enke for anden gang. Hun driver ejendommen en tid, men sælger det meste af jorden fra til de to ejendomme Vester Skautrup og Over Skautrup, som opstår i 1830'erne. Da Maren Madsdatter dør i 1835 er den oprindelige vestre gård ved bækken et husmandssted, som sønnen *Niels Nielsen* overtager. Han er gift med Bodil Madsdatter, født 1813 i Vind sogn som datter af Mads Hummel. De får børnene Mads i 1833, Niels i 1835, Maren i 1840, igen en Maren i 1845, Marie Kirstine i 1850 og Maren Marie i 1855.

Stedet kan ikke ernære en familie. Niels Nielsen har i perioder fast arbejde i et andet sogn, og

senere på sine gamle dage modtager han fattighjælp. Parret bor her endnu i 1880, men herefter er huset fraflyttet.

Vester Skautrup

Den mand, som Maren Madsdatter sælger jorden vest for gården til, hedder *Jens Christensen Foldbæk*. Han er gift med Maren Jensdatter. De kommer til sognet med børnene Christen, Ane, Dorthea og Jens. I Tvis får de yderligere Mette Kirstine i 1837 og Anne Katrine i 1839.

I 1837 sælger han to tredjedele af den opkøbte jord fra til det, der senere bliver til Over Skautrup, og i begyndelsen af 1840'erne flytter han fra sognet. I 1845 bor den fraskilte *Niels Andreasen* i Vester Skautrup. Som husholderske har han den 34-årige enke Maren Marie Madsdatter, enke efter Jeppe Christensen Holm i Fabjerg. Hun har børnene Else Kirstine, Jens, Mads og Jep Jepsen. I 1845 får de sammen datteren Maren. Herefter flytter de til Spangsmosehus, hvor de gifter sig i 1848 og samme år får datteren Karen Marie.

Vester Skautrup bliver solgt til *Erik Nielsen*, født i Engbjerg sogn og gift med Karen Andreasen fra Vejrum. Parret flytter hertil fra Fabjerg med børnene Niels, Andreas, Mette Cathrine og Kirsten. I Vester Skautrup får de yderligere Julius i 1849, Jørgen i 1852, Marie i 1854, Ane i 1856 og Marinus i 1858.

I begyndelsen af 1860'erne ejes stedet af *Svend Nielsen*, som i 1865 sælger til *Hans Mogensen*. Han er tømrer, født 1832 som søn af Mogens Christian Pedersen i Skærpendal. Han gifter sig med Ane Kirstine Jørgensen fra Vinding. De får børnene Mogens Christian i 1865, Jørgen i 1868 og Andreas i 1870.

Det er sønnen *Andreas Mogensen*, der overtager gården ved faderens død i 1897. Dres Dal, som han bliver kaldt, gifter sig med Andrea Christensen, født 1872 som datter af Peder Christian Christensen i Lilleskov. De får børnene Ane Kirstine i 1899, Hans i 1901, Johanne Kirstine i 1903,

Nørre Skautrup set fra nordøst i 1902. Det er Maren Jensen og Anders Danielsen, der står til venstre med et barn imellem sig. Yderst til højre med hestene står sønnen Daniel Danielsen, som siden overtager gården. Den unge pyntede pige på billedet er formentlig datteren Petrine Margrethe - 19 år.

Peder Christian i 1905, Ane Kirstine i 1906, Jørgen i 1908, Jenny i 1910, igen en Jørgen i 1911 og Emil i 1914.

I 1939 overdrager faderen gården til sønnen *Jørgen Mogensen*, som gifter sig med Jenny Jensen, født 1910 i Mejrup. De får børnene Erik i 1940 og tvillingerne Andrea og Karen.

Jørgen Mogensen sælger Vester Skautrup i 1947 til *Lars Christian Christensen*, født 1896 i Feldborg og gift med Martha Væggemose Jensen, født 1907 i Hodsager. De har børnene Ane, født i 1935, Niels Peder i 1936, Karen i 1937, Jens Christian i 1939, Johannes i 1940, Ane Marie i 1942, Carl i 1945 og får yderligere Rosa i 1950 og Frede i 1952.

I 1963 flytter forældrene til Tvis by og overdrager gården til sønnen *Jens Christian Væggemose Christensen*, som gifter sig med Bodil Fogdal Jensen, født 1939 i Sønder Bjert. De får børnene Birgit i 1970, Karin i 1972, Thomas i 1976 og Margrethe i 1979.

Nørre Skautrup

Denne ejendom er den yngste af Skautrupgårde. Den opstår i 1882, da Anders Christensen i Over Skautrup udstykker en parcel på godt 83 tønder land op mod landevejen til sønnen *Christen Andersen*. Han er født i 1857 og gifter sig med

Inger Kirstine Sørensen, født 1861 i Vinding. De får børnene Marie i 1885, Ellen Katrine Marie i 1887, Andrea i 1889, Jensine i 1892, Anna Elise i 1896 og Anders i 1901. Hos dem bor endvidere forældrene til aftægt.

I 1901 mageskifter han med *Anders Danielsen* i Morreholm, som driver den indtil 1913, da sønnen Daniel Danielsen, født 1877, overtager gården, som han i 1922 mageskifter med *David Dideriksen Grønbæk*, som har en ejendom i Vinding. Han er født i 1895 som søn af Kjeld Dideriksen i Grønbæk og gift med Elisabeth Andersen, født 1894 som datter af Kjeld Andersen i Damtoft. I Vinding får parret Anna i 1920 og Katrine i 1921. I Nørre Skautrup får de Kjeld i 1923, Erna i 1924, Hilda i 1925, Henry i 1926 og Alma i 1932.

I 1956 sælger han til sønnen *Henry Grønbæk*, som gifter sig med Anna Christensen, født 1937 i Råsted. De får Else Marie i 1958, Lisbeth i 1960, Ejvind i 1965 og Brian i 1972.

Over Skautrup

Jens Christensen Foldager sælger i 1837 »den del af Niels Nielsens gård i Skautrup, betegnet som parcel nr. 1« med hartkornet 2-1-0-1 til *Inger Nielsdatter*. Hun er enke efter Kjeld Madsen i Grønbæk og flytter til det nye sted med sine børn Christen, Niels og Ane Marie. Det er sønnen *Christen Kjeldsen*, der driver gården, indtil han i 1846 flytter til Aulum og køber gården Jersild.

Søsteren Ane Marie Kjeldsdatter gifter sig i 1846 med *Anders Refning Christensen*, født 1820 i Aulum, og de overtager ejendommen. De får børnene Abelone i 1847, Kjeld i 1850, Anders i 1853, Christen i 1857 og Inger i 1860.

Anders Refning Christensen tilkøber et stykke jord af Svenning Iversen i Neder Skautrup, så ejendommen kommer op på 60 tønder land. I 1881 sælger han til svigersønnen *Jørgen Olesen*, gift med datteren Abelone Andersen. De flytter hertil fra Tingager på Tvis kloster mark.

Igen er det en svigersøn, der overtager gården i 1891, nemlig *Søren Lund Jacobsen*, født 1861 i Nørre Halgård som søn af Kjeld Nybo Jacobsen. Han gifter sig med datteren Ane Marie Olesen, født 1871 i Aulum. De får sønnen Kjeld i 1892.

Søren Lund Jacobsen dør i 1939, og enken skøder gården til sønnen *Kjeld Halgaard Jacobsen*, som gifter sig med Marie Pedersen, født 1894 i Kilde i Aulum. De får børnene Marie i 1919 og Søren i 1920.

I 1956 skøder Kjeld Jacobsen gården til sønnen *Søren Lund Jacobsen*, som gifter sig med Kathrine Jensen, født 1914 i Ørnhøj. Parret får ingen børn. I 1978 sælger Søren Lund Jacobsen gårdens jorder til Vester Skautrup.

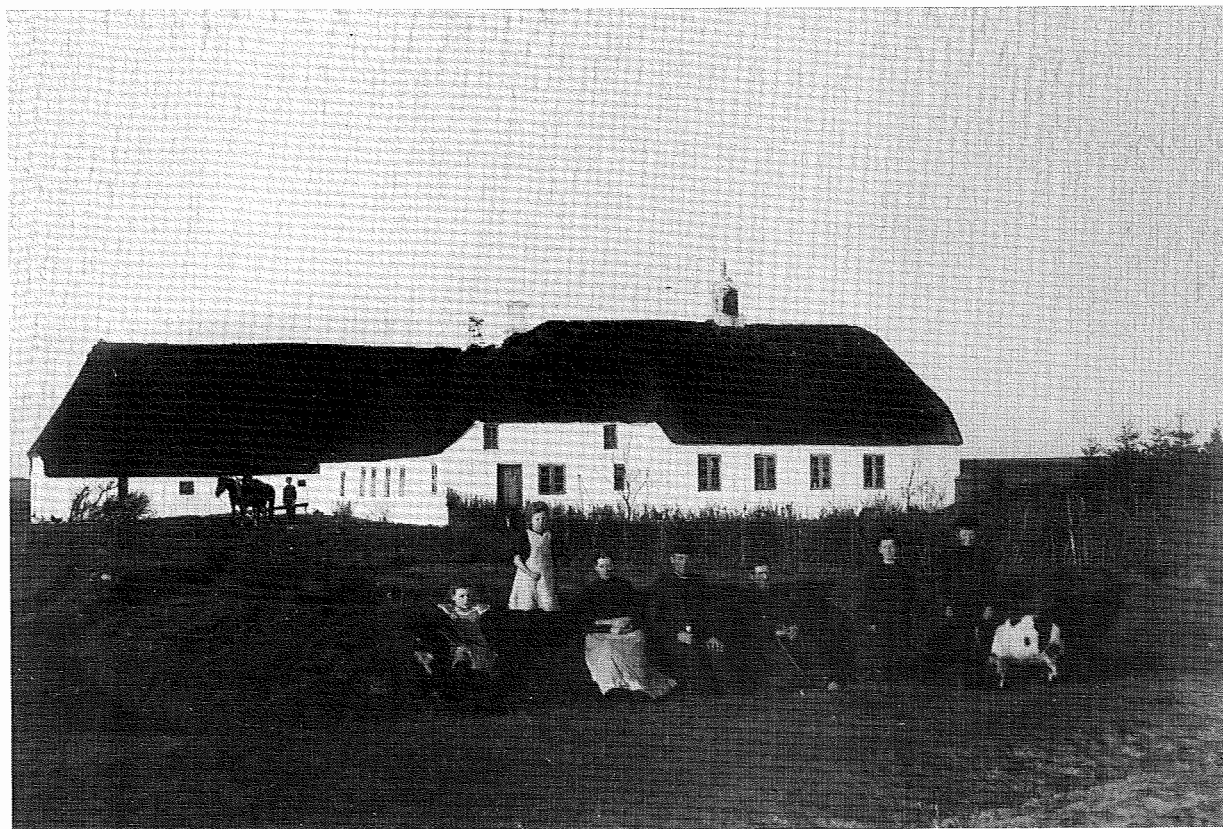
Den østre gård

Tilbage til den oprindelige Skautrupgård ved bækken! - I slutningen af 1600-tallet går Christen Pedersen og Kirsten Marquardsdatter på aftægt og overlader den østre gård til svigersønnen *Jens Madsen Grønbæk*, søn af Mads Kjeldsen i Grønbæk og gift med datteren Anne Christensdatter. Parret får børnene Niels i 1696, Peder i 1698 og Christen i 1701.

Jens Madsen Grønbæk dør i 1703, og noget tyder på, at gården i de følgende år drives af en ungkarl ved navn *Laurids Poulsen*. Han gifter sig imidlertid ikke med Jens Madsens enke, men med hendes søster Mette Christensdatter. De flytter til Smedegård, som nok var en bedre fæstegård.

Nu overtager *Niels Pedersen* fæstet i Skautrup. Han er søn af Peder Christensen Skautrup og gifter sig med Anne Pedersdatter, født 1683 som datter af Peder Thuesen i Nybo. I de følgende år sidder altså to sønner af Peder Christensen Skautrup som fæstere på de to Skautrup-gårde, og de to brødre er gift med to søstre fra Nybo.

Niels og Anne i den østre gård får sønnen Pe-

Ved kålgårdsdiget øst for Neder Skautrup sidder Iver Jersild Iversen med piben mellem sin hustru Diderikke og sin far Svenning Iversen. Børnene Anne og Kathrine til venstre og Kristian og Svenning til højre i billedet, som er taget omkring 1908.

der i 1711, som dør tre dage gammel. Anne i 1713, som bliver godt et år: - Hun druchnede i åen ved Vinding Tusholt, gik fra moderen i engen, som faldt i søvn, da barnet havde fået paten, skriver præsten i kirkebogen. I 1715 igen en Anne, Else i 1717, igen en Peder i 1722, Niels i 1725, en unævnt søn i 1726, Kirsten i 1728 og i den kirkebogsløse periode herefter vist nok Christen og Anne Marie.

Fæstet overtages i 1740 af *Bøje Nielsen*, født 1715 i Store Gedbo som søn af Niels Pedersen Gedbo. Han gifter sig med Maren Pedersdatter, født 1713 som datter af Peder Olufsen i den vestre Skautrupgård. De får børnene Anne, Karen og Niels i den tid de bor i Skautrup. I 1756 flytter de

til Høvids, og *Peder Lauridsen* fra Morre overtager fæstet i Skautrup, hvor han i 1770 anføres som den ene af de to hoveripligtige Skautrup-bønder.

Sønnen *Anders Pedersen*, født i 1747 i Morre, gifter sig i 1769 med Maren Sigvartsdatter, født o. 1736 i Majgård som datter af Sigvart Knudsen, og de overtager gården efter hans far. De får børnene Kirsten i 1770, Regina i 1774 og Laust i 1778.

Efter at jorden er udskiftet i 1803, køber Anders Pedersen den østre Skautrupgård til ejendom i 1804. De to Skautrupgårde, som stadig ligger ved siden af hinanden lige nord for bækken midt inde i det, der i dag er Tvis søndre kommuneplantage, er ved overgangen til selveje

præcis lige store. Prisen for den østre gård er da også 600 rigsdaler og 255 rigsdaler for tienden, det samme som Niels Christensen Pogager giver for den vestre gård. Den østre gårds jorder får nummer 2, og det nummer går igen i den senere matrikel fra 1844. Alle senere parceller i Skautrup med nummer 1 er udstykket fra den vestre gård og alle med nummer 2 fra den østre.

Neder Skautrup

Sønnen Laust eller *Laurids Andersen* overtager gården efter faderen, der bliver enkemand i 1810 og siden gifter sig med Anne Pedersdatter Skinberg. Laurids Andersen gifter sig i 1804 med Else Cathrine Christensdatter. De får en række børn, hvoraf kun Anne Johanne og Peder Christian, født 1810 og 1816, bliver voksne. Moderen dør i barselsseng i 1817, og Laurids Andersen gifter sig med Johanne Madsdatter, født 1788 i Vinding som datter af Mads Refning. I dette ægteskab får de børnene Else Cathrine i 1819 og Kirsten i 1822.

I 1826 flytter familien til Sønderhus, og den østre Skautrupgård bliver ved auktion solgt til *Peder Pedersen Lørup* for 50 rigsdaler, mens han har 200 rigsdaler stående i gården som fordring. Året efter sælger han gården for 260 rigsdaler til *Ib Skierbæk Jørgensen*, som kommer hertil fra Mørborg, hvor han er født i 1801. Hans kone hedder Mette Johanne Jensdatter og de har sønnen Jørgen, født 1825. I Skautrup får de yderligere Jens i 1827, Jens Christian i 1830 og Karen Marie i 1833.

Ib Jørgensen mageskifter i 1835 med *Jens Christensen*, der året efter mageskifter med *Jens Jensen Vognstrup*, gift med Ane Marie Christensdatter. De flytter hertil fra Naur. Det går ud og ind ad dørene i den østre Skautrupgård, for i 1837 mageskifter han med *Anders Christensen* i Haurtoft, som oven i købet må give 340 rigsdaler i bytte.

Efter Anders Christensens død driver enken *Ane Judith Knudsdatter* gården indtil 1865. Så sælger hun til *Svenning Iversen*, født 1833 i Aulum og gift med Bodil Kathrine Christensen, født 1835 i Borbjerg. Der får børnene Ane i 1865 og Iver i 1867.

I 1875 flytter Svenning Iversen gården fra bækken om mod øst, hvor Neder Skautrup nu ligger, og i 1893 overdrager han gården til sønnen *Iver Jersild Iversen*, som samme år gifter sig med Diderikke Kirstine Mogensen, født 1867 som datter af Jens Christian Mogensen i Skærpendal. De får børnene Ane i 1894, Svenning i 1897, Jens Kristian i 1899 og Bodil Kathrine i 1902.

Det er sønnen *Jens Kristian Iversen*, som i 1928 overtager gården. Han gifter sig med Dagmar Kirstine Nørgaard, født 1906 som datter af Niels Christian Henriksen i Nørgård Tvislund. De får børnene Katrine i 1930, Iver i 1932, Inger i 1936 og Niels Kristian i 1940. Jens Kristian Iversen er en meget udadventt mand i sognet og beklæder flere tillidsposter. I en lang årrække er han blandt andet kasserer for HOE ligesom han sidder i sognerådet og flere faglige organisationer.

Sønnen *Iver Skautrup Iversen* overtager gården efter forældrene. Han gifter sig i 1960 med Gerda Meldgaard Sørensen, født 1939 i Meldgaard Tvislund som datter af Jens Meldgaard Sørensen. De får børnene Anette i 1962, Birgit i 1965 og Jens Kristian i 1968.

Munkedal

Oprindelig hed ejendommen Sønderhus og lå helt oppe ved Stokvad bæk. Huset er formentlig opstået som aftægthus eller indsidderhus for Skautrup. I 1717 nævnes her en Karen Sønderhus, og i 1719 dør Kirsten Sønderhus, 74 år gammel. Herefter bor der en mand ved navn Jens i Sønderhus. Hvad hans kone hed, ved vi ikke, men i 1735 bliver der født et barn i huset. Hun bliver døbt Karen.

Munkedal har ikke sit navn fra munkene i Tvis kloster, men efter en mand, der hed Andreas Munk, og som ejede gården fra 1906. Før den tid hed den Sønderhus og lå oprindelig lige syd for Stokvad bæk over for de to Skautrupgårde, der lå lige nord for. Senere flyttes gården længere mod syd, hvor den her er fotograferet omkring 1914.

Oluf Pedersen, der er søn af Peder Olufsen i Skautrup, bor i Soels. I 1749 bliver han enke-mand, og året efter gifter han sig med Mette Sig-vardsdatter fra Majgård. De flytter ind i Sønder-hus, hvor de får sønnen Sigvard i 1752. Omkring 1755 overtager de imidlertid Majgård, hvor de får yderligere en række børn.

Stoveren *Knud Sigvardsen* flytter i stedet ind i Sønderhus, da han i 1753 gifter sig med Dorte Pedersdatter. De får her en unævnt datter, muligvis Kirsten, i 1755, Regina i 1756, Sigvart i 1758, Peder i 1761, Elisabeth i 1762, et dødfødt barn i 1766, igen en Peder i 1767. Omkring 1763 flytter familien til Sparretoft, og *Jens Nielsen Skautrup*

flytter ind. Han er gift med Anne Kyndesdatter og de har børnene Kynde, født 1757 og Maren, født 1760. I 1771 dør moderen Anne Kyndesdat-ter efter at hun er nedkommet med datteren An-ne Kirstine. Jens Nielsen gifter sig med Anne Albertsdatter, men hun dør allerede i 1773, kun 37 år, hvorefter han gifter sig med Karen Sørensdatter fra Holstebro. De flytter til fattighuset på Tvis kloster mark.

Poul Christensen Nybo tjener på Tvis kloster, da han i 1781 gifter sig med Anne Pedersdatter Uhre og flytter til Sønderhus. Han er født i 1751 i Ny-bo som søn af Christen Pedersen og hun er født i 1747 i Uhre som datter af Peder Andersen. De får

børnene Kirsten i 1782 og Peder i 1790. Anne Pedersdatter dør i 1809, 61 år, og Poul Christensen i 1812, 61 år.

Søren Mogensen, født 1780 i Sparretoft som søn af Mogens Sørensen i Haurtoft, gifter sig i 1814 med Anne Christensdatter fra Ryde. De får sønnerne Mogens i 1815 og Christen i 1817. I 1820 flytter de til Søjborg, og ind i Sønderhus flytter *Jens Jensen*, gift med Marianne Anders Christensdatter. De får børnene Mette Kirstine i 1820, Johanne i 1821, Anders Christian i 1824, igen en Anders Christian i 1825.

Laurids Andersen flytter i 1826 fra Neder Skautrup til Sønderhus med hustru og to børn. I Sønderhus får de yderligere børnene Inger i 1826 og Mette Kirstine i 1828. Derefter flytter de til Tingager på Tvis kloster mark, og *Niels Christensen* flytter med sin familie fra Haurtoft til Sønderhus, hvor de yderligere får datteren Sidsel Marie i 1834.

Efter Niels Christensens død skøder enken Ane Marie Christensdatter i 1851 stedet til svigersønnen *Bertel Larsen*, født 1823 i Nr. Felding og gift med datteren Marianne Nielsdatter, født 1830 i Haurtoft. De får børnene Niels i 1852, Lars i 1854, Karen i 1856, Ane Marie i 1858 og Marie Kirstine i 1860.

Marianne Nielsdatter dør i 1860, og Bertel Larsen gifter sig så med Ane Katrine Jensen, siden kaldet Trine Sønderhus. Hun er født i 1841 i Sparretoft som datter af Jens Christensen Foldbæk i Vester Skautrup. De får børnene Marinus i 1862, igen en Marinus i 1863, Jens Christian i 1865, Peder Christian i 1867, Mariane i 1869, Jens Christian i 1870, Marie i 1873, Jensine i 1875 og Berthasine i 1876.

Bertel Larsen dør i 1876, og enken gifter sig med *Thomas Peder Pedersen*, født 1847 som søn af Peder Madsen i Dalhus på Tvis kloster mark. De får Peder i 1878 og Mads Kristian Marius i 1881. I 1889 dør Thomas Pedersen, og i 1892 overtages Sønderhus af sønnerne fra Trine Sønderhus' før-

ste ægteskab *Marinus* og *Jens Christian Bertelsen*, som i fællesskab ejer gården indtil 1901, hvorefter Marinus Bertelsen bliver eneejer. Han er ugift.

I 1906 sælger han Sønderhus til *Andreas Munk*, efter hvem gården får navneforandring til Munkedal. Andreas Munk er gift med Inger Madsen, og de får børnene Ane Kartine i 1907 og Mary Krista i 1913. Herefter sælger han gården til *Jens Christian Pedersen Vestergaard*, der stammer fra Fly og er gift med Marie Johanne Pedersen fra Mejrup. De flytter hertil med børnene Magnus, født 1903, Johanne 1905, Karoline 1907, Arne 1910 og Mette 1911.

I 1925 flytter de til Tvis by og sælger gården til *Kristian Nielsen Hvam*. I 1927 går den på tvangsauktion og bliver købt af *Hans Mogensen*, født 1901 i Vester Skautrup som søn af Andreas Mogensen. Han gifter sig med Marie Sønderby, født 1903 som datter af Peder Pedersen Sønderby i Smedegård. De får børnene Erna i 1932 og Ernst i 1934.

Hans Mogensen flytter i 1944 til Felletoft og sælger Munkedal til *Thorkild Merrild Sørensen*, født 1913 i Aulum og gift med Eva Dalgaard, født 1911 som datter af Anders Christensen Dalgaard i Store Soels. De får børnene Niels Aage i 1936, Anders i 1939 og Theodor i 1945.

Thorkild Merrild Sørensen sælger i 1966 gårdens jorder fra til Sparretoft og i 1982 sælger han ejendommens bygninger til *Knud Myrup Noe*, født 1944 i Overlade, gift med Johanne Marianne Vendelbo, født 1947 i Gudum. De har børnene John, født 1969, Carsten i 1971, Lars i 1973 og Martin i 1978.

Haurtoft

Haurtoft nævnes første gang i slutningen af 1700-tallet. Her bor *Peder Jensen*, som er gift med Bodil Jensdatter, der dør 56 år gammel i 1788.

I 1801 bor *Mogens Sørensen* og Maren Pedersdatter i Haurtoft. De har flyttet en del rundt.

I 1777 bor de i Kibæk, derpå som indsidder i Sparretoft, hvor de i 1780 får sønnen Søren. Derpå som indsidder i Nybo, hvor de får sønnen Peder i 1785. I 1801 i Haurtoft, og da sønnen Søren gifter sig og flytter til Sønderhus, flytter de med og bor hos ham til deres død.

Dernæst bor *Niels Christian Jensen* i Haurtoft. Han stammer fra Resen og er gift med Maren Hendriksdatter. De får i 1817 sønnen Hendrik.

Niels Christensen, født 1799 i Søndervig og gift med Ane Marie Christensdatter, født 1801 i Aulum, overtager Haurtoft i 1825 og får børnene Mette Kirstine i 1826, Christen i 1828 og Marianne i 1830.

De flytter til Sønderhus, og ind i Haurtoft flytter *Anders Christensen*, født 1803 i Råsted og gift med Ane Judith Knudsdatter, født 1800 i Mejrurup. I Haurtoft får de sønnen Knud Christian i 1832 og flytter derpå til Neder Skautrup. Næste beboer er *Anders Jacobsen*, hvis kone hedder Barbara Nielsdatter. De har børnene Marianne, Maren og Inger Kirstine.

Da Anders Jacobsen dør i 1840, bliver Haurtoft solgt til *Thomas Nielsen* fra Tolstrup i Nr. Felding. Han er gift med Ane Christensdatter fra Mejrurup. I Haurtoft får de børnene Maren i 1842, Christen i 1844 og Karen i 1847. I 1848 køber han Munkbro og sælger Haurtoft til *Jens Pedersen*, der stammer fra Måbjerg og gift med Maren Madsdatter fra Hjerm. De har tilsyneladende ingen børn.

I 1864 sælger de stedet til *Søren Pedersen*, som også kaldes Søren Peder Andreasen. Han er født 1817 i Måbjerg og gift med Mette Kirstine Sørensen, født 1827 i Måbjerg. De har sønnen *Søren Peder Sørensen*, født 1855 i Måbjerg, som overtager ejendommen i 1877. Han gifter sig med Else Margrethe Pedersen, født 1858 i Mejrurup, og de får børnene Edel Kirstine i 1878, Severine i 1880, Ane Marie i 1884 og Søren i 1890.

Søren Peder Sørensen sælger i 1896 ejendommen til *Johannes Jantzen* og *Morten Grønbæk*, der

straks videresælger den til *Christian Vestergaard Batcher*, der er gift med Johanne Hansen. De får sønnen Magnus i 1897. I 1900 sælger han til *Ole Jensen*, gift med Ane Katrine Nielsen, begge fra Hjerm. De flytter hertil med børnene Oline, Bertha, Niels Peder og Vilhelm og får desuden i 1900 datteren Johanne.

I 1903 sælger han til *Frederik Frederiksen*, gift med Karen Marie Andersen. De har børnene Niels Kristian, Aksel Peder og Anton Marinus og får i Haurtoft desuden tvillingerne Kirstine Marie og Oline Marie i 1906 samt Johannes Evang i 1907.

Frederik Frederiksen sælger i 1913 Haurtoft til *Andreas Mogensen* i Vester Skautrup, som i 1922 sælger den til *Niels Severin Jensen*, kaldet Niels Thybo, der flytter hertil fra Skærpendal og i Haurtoft yderligere får datteren Anna Margrethe i 1924.

I 1942 flytter Niels Thybo til Lillelund i Tvislund og sælger Haurtoft til *Morten Christensen*, der flytter hertil fra Fyrly i Gedbo. Han flytter i 1946 til Tvis by og sælger Haurtoft til *Jens Kristian Jensen*, født 1913 i Aulum og gift med Magda Hummellose, født 1915 i Toulborg. Parret flytter hertil fra Mejrurup med børnene Else, født 1943 og Inger, født 1945. I Haurtoft får de endvidere Karen i 1948 og Poul Verner i 1959.

I 1973 sælger Jens Kristian Jensen Haurtofts jorder til Vester Skautrup og i 1981 ejendommens bygninger til *Gert Ejlersen*, født 1956 i Bislev sogn, gift med Astrid Olesen, født 1954 i Borbjerg. Parret får børnene Rasmus i 1983 og Morten i 1987.

Sønderhus hus

Tæt ved skellet til Vinding på Sønderhus' jorder bor i 1860'erne en mand ved navn *Søren Andersen*. Han er født i 1829 i Borbjerg og gift med Mette Kirstine Nielsen, født 1826 som datter af Niels Christensen i Haurtoft. Parret kommer hertil fra

Borbjerg med datteren Ane Marie, født 1860 og får desuden Marianne i 1862, og igen en Marianne i 1870.

Denne datter Marianne passer huset for faderen efter moderens død i 1893 indtil faderen dør i 1902. Herefter flytter *Peder Pedersen* ind i huset, Pe' Daglejer som han bliver kaldt. Han er født i Haderup i 1866 og gift med Dorthea Kirstine Jensen, født 1863. De har datteren Dorte Kirstine, født 1893 og får desuden Peder Alfred i 1903 og Laurids i 1906. Desuden tager de et plejebarn til sig: Ane Marie Birk, født 1902. I 1909 flytter familien til ejendommen Lykkens Prøve i Soels.

Vinghuset

Hvor Vinghuset på Skautrup mark lå, er ikke opklaret, men sandsynligvis lå det syd for bækken. Her bor i 1835 en daglejer ved navn *Hans Pedersen*. Han stammer fra Grætrup ved Junget i Salling, er enkemand og tjener i Tvis mølle, da han i 1835 gifter sig med den 41-årige Christiane Christensdatter fra Asp. Hun har sønnen Christen Mathiasen, født 1834 i Hjørvig. Hans Junge, som han også kaldes, er 45 år, og parret bor her til engang i 1860'erne. Herefter bor her den ugifte *Maren Marie Jensen*, der er over 70 år og er fattiglem.

Muligvis er det her *Peder Pedersen* flytter ind, da han i 1872 flytter til Tvis. Han er født 1841 i Ørre og gift med Kirsten Marie Poulsen, født 1847 i Vildbjerg. De har datteren Ane, født 1867, og får på Skautrup mark Marie i 1872, Poul Christian i 1874 og Peder i 1877. I 1880 flytter familien til Lynghus.

Skautrup skole

Nr. Felding og Tvis udgør fra 1803 en kommune. I begge sogne oprettes der degneembeder i 1809, men først i 1833 opføres en egentlig skolestue med degnebolig i Tvis sogn i Amalielyst. Til den

oprettes en biskole i Tvislund, mens den biskole, som oprettes i Skautrup samme år, lægges ind under hovedskolen i Nr. Felding.

Det er altså degnen fra Nr. Felding, der vandrer de seks kilometer til Skautrup for at undervise børnene her. Undervisningen foregår ikke i en særskilt bygning men i storstuen i den vestre Skautrupgård, senere i Over Skautrup.

Skautrup skoledistrikt omfatter ejendommene syd for landevejen i Soels, Skautrup og Munkbro. I 1834 drejer det sig om 13 ejendomme med et samlet beboertal på 99 personer.

I 1871 beslutter sognerådet at købe to skæpper jord af Hans Mogensen i Vester Skautrup og opføre et skolehus med skolestue, forgang og et lille værelse, som degnen kan overnatte i, hvis vejret er for slemt, når han skal hjem til Nr. Felding. I 1887 lægges biskolen i Skautrup ind under det nyoprettede lærerembede i Halgård, og i 1902 bliver Skautrup skole også et enelærerembede. Kommunen køber yderligere en parcel, og skolebygningen udvides med en bolig for læreren.

Den første fastboende lærer i Skautrup er *Niels Jensen*, der senere kalder sig Niels Jensen Skautrup. Han er født i 1866 i Fousing og gift med Ane Kirstine Pedersen, født 1861 i Hodsager. Parret kommer hertil fra Kølvrå og har sønnen Jens Peter Andreas Jensen, født 1896, i dag bedre kendt som professor i nordisk sprog ved Århus Universitet, Peter Skautrup.

Niels Jensen Skautrup er lærer i Skautrup til han pensioneres i 1931. Så flytter han til Tvis by og efterfølges i embedet af *Peder Kristian Pedersen*, født 1894 i Nr. Omme. Han gifter sig med Petrea Madsine Pedersen, født 1896 i Hjørring. De får børnene Ragnhild i 1927 og Ingeborg i 1939.

I 1963 nedlægges Skautrup skole og bygningen bliver solgt til *Ryan Holm*, født 1937 i Holstebro og gift med Signe Nielsen, født 1941 i Højslev. Parret får børnene Henrik i 1966 og Peter i 1969. Ryan Holm giver ejendommen navnet Skautruplund og sælger den i 1970 til *Alice Høgh*, som i

Dette billede af Skautrup skole viser, hvor øde den lå, før plantagen blev anlagt i 1917. Til den hvidkalkede skolestue fra 1871 bliver der i 1902 tilbygget en lærerbolig. Det er vist nok lærer Niels Jensen Skautrup og hans kone, som står nede i haven foran skolen. Elleve skolebørn er opstillet på rad og række ved skolens gymnastikredskaber til venstre i billedet.

1973 sælger den til *John Geltzer Dinesen*, født 1939 i Vemb og gift med *Anna Andersen*, født 1938 i Broager. Parret har børnene *Trine* født i 1966 og *Palle*, født 1970.

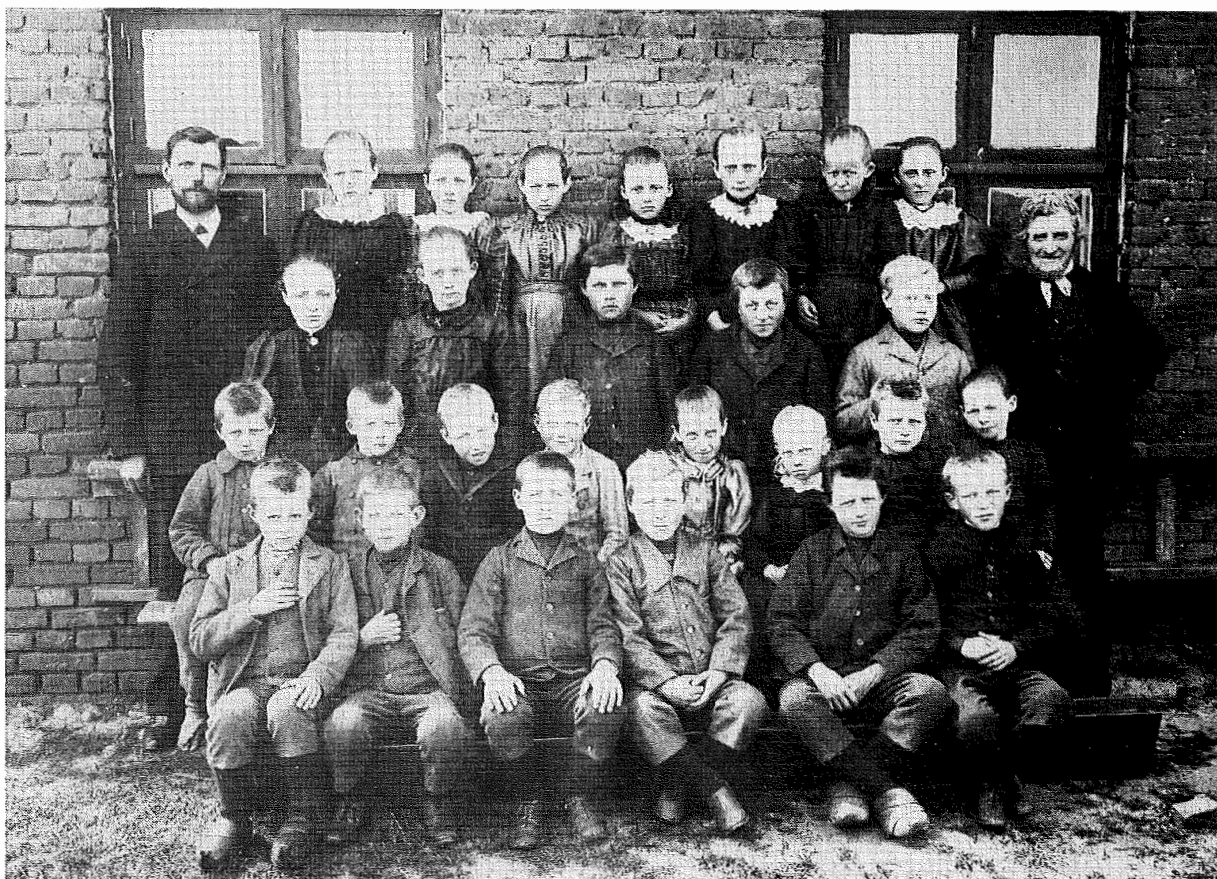
Hedeager

Ejendommen er fra omkring 1880, men på den jord, der hører til Hedeager, ligger der allerede omkring 1855 et fæstehus. Her bor tømrer *Christian Knudsen*, som er født 1834 som søn af *Knud Christensen* i Lindballehus. Han gifter sig med *Birgitte Johanne Jensen*, født 1830 i Hvidbjerg. De får børnene *Knud* i 1856 og *Jens Christian* i 1859.

Huset er fraflyttet, da *Hans Nielsen* i *Lynghus* i

1880 lejer 25 tønder land af *Svenning Iversen* i *Neder Skautrup* og driver denne jord sammen med sin egen. Da han samme år sælger *Lynghus*, beholder han en del af *Lynghus'* jord, som sammen med den lejede jord bliver grundlaget for ejendommen *Hedeager*. Han sælger den imidlertid i 1883 og flytter til *Aulum*. Køberen hedder *Christen Nielsen* og er fra *Bur*. Han dør samme år og ved skifteretskendelse i 1884 tilfalder *Hedeager* *Niels Nielsen*. Han er født i 1854 i *Aulum* og arbejder som tømrer ved siden af landbruget. Han gifter sig i 1885 med *Ane Kirstine Nygaard*, født 1855 i *Ørre*. De får i 1886 sønnen *Niels*.

I 1928 bliver *Hedeager* købt af *Søren Overtoft Kjær*, søn af *Jens Ramskov Kjær* i *Skautrup* møl-

Før Skautrup skole blev et enelærerembede, var den biskole under Halgård skole. Her er lærer Karl Mathæus Jensen, kaldet Lange Jensen, fotograferet med børnene i Skautrup skole i 1897. Se de to drenge på første række, der sætter tommelfingeren ind mellem vesteknapperne, som de har set deres far gøre, når han skulle fotograferes. Til højre i billedet står svenskeren Abraham Pedersen, som en tid boede i degnens lille kammer og var altnuligmand ved skolen.

le. Han tilkøber yderligere noget jord fra Neder Skautrup, så ejendommen kommer op på 50 tønder land. Søren Kjær, der er ungarl, driver ejendommen indtil 1943. Så sælger han til *Ejnar Lauridsen*.

I 1959 køber *Ove Kongsgaard* ejendommen. Han er født i 1933 i Nr. Felding og gift med Gunhild Rasmussen, født 1934 som datter af Alfred Rasmussen i Felletoft. De får børnene Inger i 1960, Erik i 1961, Else i 1963. I 1964 sælger de ejendommen og flytter til Vinding, hvor de yderligere får datteren Henny i 1965.

Det er Iver Skautrup Iversen i Neder Skautrup, der køber jorden, som han lægger til sin egen, mens boligen bliver solgt i 1970 til *Meiner Bech*, født 1945 på Mors og gift med Birgit Nielsen, født 1951 som datter af Svend Nielsen i Tvis. Parret får sønnen Alex i 1974.

Sparretoft

Fuglenavnet spurv hed i gammeldansk sparf og udtales på jysk stadigvæk sparre med lukket a-lyd. Deraf navnet Sparretoft, som nævnes første

Sparretoft fotograferet i begyndelsen af 1950'erne, da Christian Lund Andersen drev ejendommen.

gang i 1763, da *Knud Sigvardsen* flytter hertil fra Sønderhus med sin familie. Han efterfølges i 1778 i Sparretoft af *Bertel Pedersen*, født 1745 som søn af Peder Bertelsen i Store Soels. Han er gift med Kirsten Christensdatter, og de har først Store Soels i fæste, inden de flytter til Sparretoft, som han driver som husmandssted foruden at arbejde som tømrer. I Sparretoft får de yderligere børnene Marianne i 1780, Jens i 1787 og Peder i 1788.

Omkring 1814 overtages Sparretoft af *Jens Christensen*, født i 1779 i Blindkilde i Vinding og gift med Christiane Ibsen, født 1789 i Møborg. De flytter hertil med datteren Marie Cathrine, født 1811 i Ørre, og får i Sparretoft Christian i 1817 og Christen i 1821.

Det er sønnen *Christian Jensen*, der overtager Sparretoft i 1851. Han gifter sig med Sidsel Jespersen, født 1831 i Vinding. De får børnene Maren i 1857, Jens Christian i 1860, Jesperline i 1862, Ane Marie i 1865, Johanne i 1868, Christen i 1870 og igen en Christen i 1876.

Igen er det en søn, der overtager ejendommen i 1883, nemlig *Jens Christian Christiansen*, der samme år gifter sig med Ane Margrethe Jensdatter, født 1862 i Skovmose i Vind. Parret får børnene Sidsel Johanne i 1885, Kristian i 1887, Jensine Marie i 1889, Jens i 1891, Kristine i 1894, Ane i 1897, Nikoline i 1898, Niels Kristian i 1900, Emma i 1904 og Martin Kristen i 1909.

I 1914 sælger han gården til *Anders Kristensen Krupsdal*, som i 1918 skøder den til *Hans Peder*

Da Skautrup mølle bliver opført i 1886, får bønderne i søndersognet betydeligt nærmere til mølle. Møllen lå bag ved ejendommen lidt nede ad Skautrupvej. Bag møllen skimtes Nørre Skautrup. Det er Kræ' Møller, der står oppe på læsset og hans mor foran. Billedet er fra midten af 1920'erne.

Krupsdal. Året efter går den imidlertid tilbage til Anders Kristensen Krupsdal, der sælger den til *Christen Christensen Bach*, som tillige ejer Domhøj i Nr. Felding. Han har den fra 1921 til 1928. Så sælger han til *Johannes Vilhelm Sønderby*, født 1899 i Gjellerup som søn af Peder Pedersen Sønderby i Smedegård. Han gifter sig med Agnes Signe Henriksen, født 1904 som datter af Søren Henriksen i Hedegård. Parret får børnene Kathrine Ruth i 1929, Rita Marie i 1931, Ingrid Elisabeth i 1932, Anna Kathrine i 1935. I 1942 køber Johannes Vilhelm Sønderby Lauralyst og sælger Sparretoft til *Christian Lund Andersen*, der flytter hertil fra Øster Kragbæk. Han driver ejendommen indtil 1955.

Niels Arne Jensen, der køber Sparretoft i 1955, er født i 1926 i Vinding og gift med Signe Kjærgaard Pedersen, født 1934 som datter af Peder Pedersen i Lundager. Parret får børnene Bente Britt i 1959, Inge Lene i 1961 og Helle Elsebeth i 1963.

I 1987 sælger Niels Arne Jensen Sparretoft til svigersønnen *Jan Agerskov Jacobsen*, født 1964 i Sdr. Vium og gift med datteren Helle Elsebeth. Parret har sønnen Kenneth, født 1986.

Skautrup mølle

UNO-X-stationen på hjørnet af Herningvej og Skautrupvej er oprindelig Skautrup mølle, opført

i 1886 af *Jens Ramskov Kjær*, der køber hjørneparcellen ved landevejen udstykket fra Nørre Skautrup. Jens Ramskov Kjær er gift med Ane Thomsen og de flytter hertil med sønnen Søren. I de to år de er her får de yderligere Andreas i 1886 og Inger Johanne Andrea Marie i 1887. I 1888 sælger de møllen til *Magnus Kristensen*, født 1841 i Aulum og gift med Kirsten Marie Svendsen, født 1861 i Vinding. De flytter hertil med datteren Bodil Kirstine, født 1886, og får yderligere Kristen i 1892.

Efter mandens død i 1897 driver enken møllen, som senere overtages af sønnen *Kristen Kristensen* - Kræ' Møller, som han bliver kaldt. Han er ungkarl, og efter at mølleriet ophører driver han stedet som mindre landbrug indtil 1958. En tid er søsteren husbestyrerinde for ham.

Henry Rasmussen fra Ny Kibæk køber ejendommen i 1958. Han driver den som landbrug og åbner snart en lille kiosk på hjørnet. I 1959 etablerer han sig desuden som UNO-X-forhandler. Efter Henry Rasmussens død i 1985 driver hustruen Gerda Rasmussen forretningen videre.

Henry Rasmussen var meget lokalhistorisk interesseret. Hans notater og indsamlede materiale har været en stor hjælp ved udarbejdelsen af denne sognehistorie.

I 1987 sælger Gerda Rasmussen ejendommen og forretningen til *Ejvind Grønbæk*, der flytter hertil fra Føniksminde.

Holmgård

Oprindeligt hed ejendommen Damhus og lå lidt længere inde på marken. Her bor i 1860 *Niels Christian Jørgensen Møller*, som er gift med Christiane Madsen, begge formentlig fra Vinding. De får i 1865 datteren Kirsten Nielsen Møller.

I 1867 mageskifter han Damhus med Øster Høvids, hvorefter *Knud Jensen* videresælger Damhus til *Poul Mikkelsen*, født 1805 i Vemb og gift med Bodil Marie Jensen, født 1827 som datter af Jens Madsen Rounborg i Trindvighus. De

Efter Anden verdenskrig får flere og flere gårde installeret kværne og betydningen af vindmøllerne aftager. Kræ' Møller bliver landmand på linie med andre. Her står han foran møllen, som er under nedbrydning.

flytter hertil med sønnen Christen, født 1859 i Aulum.

Poul Mikkelsen dør i 1873, og seks år senere sælger arvingerne Damhus til *Jeppe Andersen*, født 1826 som søn af Anders Jepsen i Bakhus på Tvis kloster mark. Han er gift med Mette Margrethe Kristensen, født 1825 i Lem. De har datteren Mette Katrine, født 1863 i Vinding. Denne datter gifter sig i 1891 med *Hans Christian Jensen*, født 1866 i Vind, og i 1895 får han skøde på Damhus. Parret får børnene Anders i 1892, Jepsine Margrethe i 1894, Anders Kristian i 1896, Anton Marinus i 1898, Kristiane i 1900, Niels Peder i 1901 og Ane Kirstine i 1905.

Hans Christian Jensen bliver også kaldt Hans Bak, og han sælger i 1912 ejendommen til *Carl Christian Pedersen*, født 1885 i Nr. Felding. Han gifter sig med Jensine Kristine Jensen, født 1889. De får børnene Sigrid Elisabeth i 1913 og Villiam Dybdal i 1915. I 1916 sælger han Damhus til *Søren Peder Nielsen*. Han bliver kaldt Pe' Holmgård, selv om han slet ikke hed sådan, og fra manden er navnet gået over til gården.

Søren Peder Nielsen er født 1893 i Nr. Felding og gift med Camilla Lausine Moustgaard Poulsen, født 1895 i Ramme sogn. De får dødfødt søn i 1923. I 1953 sælger de gården til brødrene *Emmanuel* og *Evald Makhholm*.

Holmgård hed oprindelig Damhus og lå ikke så tæt ved Skautrupvej, som den gør nu. Her er gården fotograferet i 1967, da der endnu stod en række graner langs Skautrupvej fra Skautrup mølle og hen til vejen op til Nørre Skautrup.

Emmanuel Makhholm er født 1926 i Resen og gift med Solvej Kusk, født 1925 i Vejrum. De får børnene Karsten i 1953 og Lene i 1955. Broderen Evald Makhholm er født 1925 i Resen. Han er ugift. I 1956 sælger brødrene Holmgård til *Pauli Westh*.

Pauli Westh er født i 1926 i Nyker på Bornholm. Han gifter sig med Ellen Damgaard, født 1934 i Gudum. De får børnene Torben i 1958, Henrik i 1961 og Holger i 1965. Ægteparret er aktive inden for det kristne ungdomsarbejde FDF/FPF i sognet.

Tvis traktorværksted

I 1961 køber *Otto Evald Jørgensen* en udstykket parcel fra Holmgård. Han opfører bolig og ma-

skinhus og flytter sin maskinstation hertil, som han siden 1957 har drevet fra sin svigerfars ejendom Højager. Evald Jørgensen er født 1936 i Ljørring i Aulum og gift med Ingrid Marie Eriksen, født 1937 som datter af Peder Martin Eriksen i Højager i Soels. Parret flytter hertil fra Højager med børnene Leif, Bent og Kurt og får yderligere Jonna i 1963, Otto i 1966 og Birgit i 1968. I 1967 afvikler han maskinstationen og opretter værksted, først for cykler, senere for traktorer.

Lille Skautrup

På den jord, der i 1847 udstykkes fra Over Skautrup til Jens Christian Johannesen, ligger et fæstehus, som kaldes Skautruphus. Her bor i 1841 *Niels Christian Christensen*, født 1811 i Assing og

gift med Else Marie Christensdatter, født 1809 i Naur. Parret flytter hertil fra Nr. Felding med børnene Christine, født 1836 i Naur, Mette Kirstine, født 1839 i Nr. Felding og får i Skautrup datteren Else Katrine i 1844, hvorefter de flytter til Hjørvig.

Jens Christian Johannesen, som køber parcellen, er født i 1802 i Dalgaard i Naur, hvorfor han kalder sin ejendom for Dalgårdhus. Han er gift med Kirsten Madsdatter, født i Holstebro. Parret flytter hertil fra Borbjerg med børnene Johannes, Cathrine Marie og Inger Marie.

Efter Jens Christian Johannesens død i 1879 sælger arvingerne Dalgårdhus til *Mikkel Jensen Kobberup*, født 1849 i Mejrup og gift med Marentine Kirstine Pedersen, født 1856 som datter af Peder Jensen i Tvishus. De får datteren Ane Marie i 1882. I 1886 mageskifter han med *Christian Bak Salmonsens*, der flytter hertil fra Ryde. Han er født 1835 i Vestervig og gift med Kirsten Andersen, født 1842 i Ryde. De har børnene Salomon Andreas, født 1872, Johanne Margrethe i 1873, Benne Marie i 1876 og igen en Salomon Andreas i 1880.

Datteren Benne Marie Salmonsens gifter sig i 1896 med *Andreas Nielsen*, født 1866 som søn af Niels Nybo Andersen i Vester Dalhus på Mejdal mark. Året efter går hendes forældre på aftægt og de unge overtager ejendommen. Parret får ingen børn men tager et par plejebørn til sig og flytter i 1906 til Lundager Haurids.

Navnet 'Bak' bliver hængende ved ejendommen, så også Andreas Nielsen bliver kaldt Andreas Bak. Også hans bror, *Marinus Nielsen*, som køber ejendommen i 1911, bliver kaldt Marinus Bak. Han er født i 1871 som søn af Niels Nybo Andersen i Vester Dalhus på Mejdal mark og gifter sig med Mikkeline Mikkelsen, født 1875 i Nr. Felding. De får børnene Niels Peder i 1900, Karen Marie i 1902, Mette Cecilie i 1903, Nielsine i 1905, Niels i 1907, Agnes i 1910, Else Madsine i 1912, tvillingerne Anna og Emma i 1914 og Kjeld Nybo Nielsen i 1916.

I 1929 flytter familien til Tingagerhus, og Lille Skautrup overtages af sønnen *Niels Peder Nielsen*, kaldet Niels Peder Bak. Han er gift med Maren Nielsine Madsen, født 1904 i Hodsager. De får børnene Marta i 1924, Sine Katrine i 1929, Klara Marie i 1932 og Bodil i 1943.

Sønderris

Damtoftehus hedder den oprindelig og opstår på en parcel på godt 31 hektar, som udstykkes fra Lille Skautrup i 1861 til *Christen Jensen*, født 1821 som søn af Jens Nielsen i Søjborg. Han gifter sig med Inger Marie Nørgaard Jensen, født 1837 i Borbjerg. De får Jens i 1862, Jens Christian i 1864, Kirsten i 1866, Sofie Margrethe i 1869, igen en Jens Christian i 1871, Niels Lyngholm i 1874, Johannes i 1876, tvillingerne Maren og Kristine i 1879 og Marentine Kristine i 1880.

Christen Jensen dør i 1903 og ejendommen overtages af sønnen *Niels Lyngholm Christensen*, gift med Maren Cathrine Mikkelsen, født 1873 i Hvidbjerg. De får børnene Inger Marie i 1898, Johanne Poulina i 1903 og Magda Kristine i 1906.

Da Niels Lyngholm sælger Sønderris i 1909, er det indledningen til en række hyppige ejerskift: *Laust Marinus Laursen, Poul Christensen, Thomas Christian Raunholt, Maren Kirstine Hansen, Niels Andreas Jensen, Jens Marinus Knudsen, Jens Junge Jensen*.

Jens Junge Jensen, der driver ejendommen fra 1920 til 1939, er født i 1894 i Vinding og gift med Agnes Kirstine Hedegaard Nielsen, født 1897 i Vinding. De får datteren Olga i 1925.

I 1939 køber *Andreas Bødker Sønderris*. Han stammer fra Naur og hans kone hed Mariane. De får børnene Bent i 1941 og Inger i 1943.

I 1950 sælger han Sønderris til *Svenning Blindkilde Christensen*, født 1926 som søn af Niels Haunstrup Christensen i Vester Høvids og gift med Agnes Mariane Christensen, født 1926 som

datter af Peder Christensen i Nyholm. Parret får børnene Anne Mette i 1951, Henrik Bo i 1953, Helga Mariane i 1956 og Esben Ulrik i 1963.

Spangsmose

På den trekant af Skautrupjordene, som ligger nord for landevejen, ligger i kanten af Spangsmose et lille hus. Her bor i 1848 *Niels Andreasen*, der er flyttet hertil fra Vester Skautrup og som samme år gifter sig med Maren Marie Madsdatter. De får i 1848 datteren Karen Marie.

Snart efter flytter smed *Andreas Nielsen* ind i huset med kone og to børn samt hans mor Kirsten Eriksdatter. Andreas Nielsen er født i 1814 i Fabjerg og gift med Johanne Ephraimsdatter fra Vandborg/Dybe, hvor også børnene Kirsten og Ephraim er født i 1845 og 1847. Parret får yderligere Anders i 1850, Niels i 1851, igen en Niels i 1853, Jens Christian i 1854, Lise i 1855, Jens Peder i 1860 og Andrea Dusine i 1863. Sidstnævnte barns navn kunne tyde på, at de har fået yderligere tre børn, før de kommer til Tvis.

I 1865 går Andreas Nielsen på aftægt og sælger ejendommen til *Christen Eskildsen Skovbæk*, der stammer fra Mejrup. Han gifter sig i 1865 med Kirstine Marie Jensen, født 1837. De får børnene Else Marie i 1866, igen en Else Marie i 1870 og Jacobine i 1874.

I 1879 flytter Christen Eskildsen til Brohus og sælger Spangsmose til *Peder Møller Christensen*, der året efter sælger til *Laust Peder Nielsen*.

Niels Kjeldsen, der i 1886 får udlægsskøde på ejendommen, er født i 1852 i Ulfborg og gift med Kirsten Marie Poulsen, født 1853 i Idom. De får børnene Poul Kristian i 1888 og Marie Kirstine i 1890. Sønnen *Poul Kristian Kjeldsen* overtager ejendommen i 1917, samme år som han gifter sig med Kirsten Marie Søndergaard i Mejrup. De får datteren Mary i 1918.

Da han sælger gården i 1919, indledes en række hyppige ejerskift: *Morten Stokholm Knudsen*, *An-*

ders Andersen, *Niels Andreas Væring*, *Else Marie Jensen*, *Jens Nørgaard Pedersen*, *P. Iversen Vestergaard*, *Søren Christian Søgaard*. I 1936 køber *Thorlev Olesen* Spangsmose, som han sælger i 1940 til Poul Bro.

Poul Bro er født i 1916 i Sæby sogn ved Glyngøre og gift med Gerda Margrethe Abildgaard, født 1910 i Sulsted. De får børnene Birthe Severine i 1942 og Jens Stenild i 1946.

Spangsmosehus

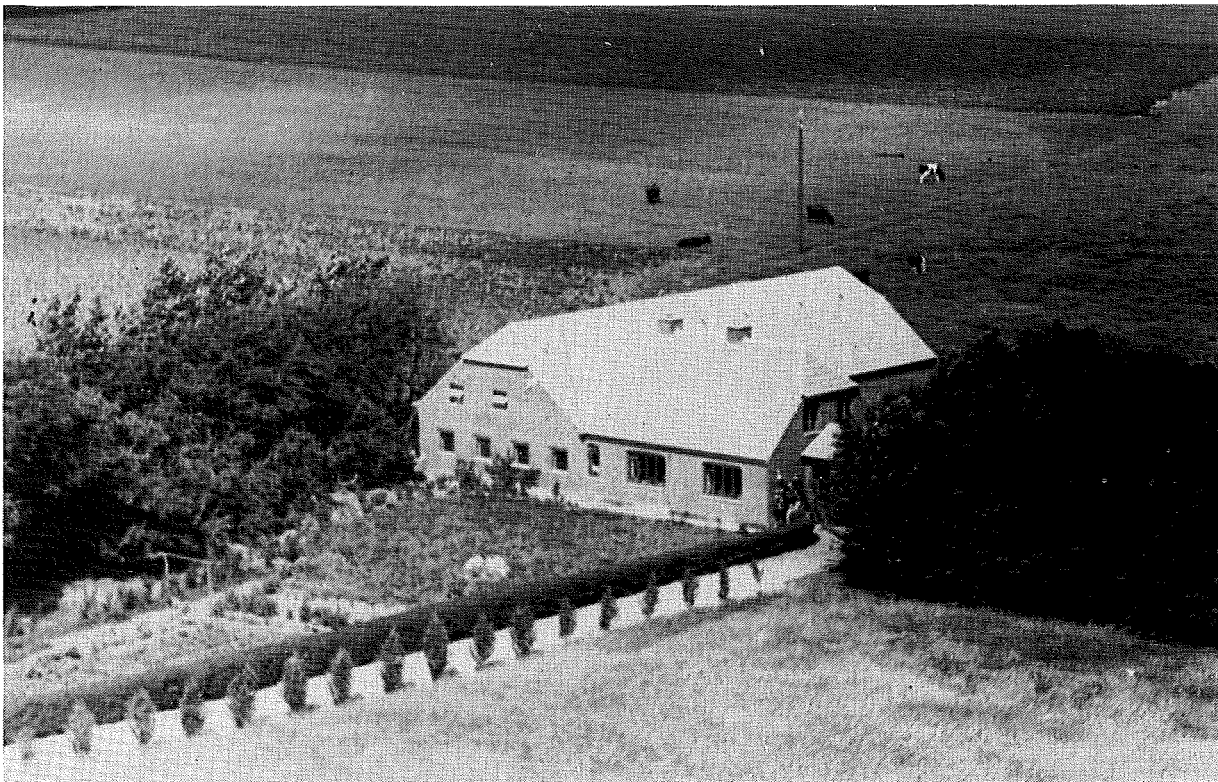
Det aftægtshus, som *Andreas Nielsen* flytter ind i i 1865 da han sælger Spangsmose, lå vest for Spangsmose tæt ved skellet til Lauralystjordene.

Efter Andreas Nielsens død bor enken Johanne Ephraimsdatter fortsat til aftægt i dette hus på Spangsmose mark hos svigersønnen *Thomas Christian Skovgaard Jensen*, som driver stedet som husmandssted. Han er født i 1843 i Gørding og gift med Kirsten Marie Andreasen, født 1845 i Dybe. De får børnene Ephraim Andreas i 1868, Johan Christian i 1870, Jens Christian i 1871 og igen en Jens Christian i 1872.

Han fraflytter huset i 1875 og lejer det ud til *Christen Majgaard Jensen*, som flytter hertil fra Borbjerg. Han er født i 1843 som søn af Jens Nielsen i Majgård og gift med Else Katrine Jensen, født 1852 i Borbjerg, hvor også datteren Ane er født i 1873. I Spangsmosehus får de yderligere Johanne i 1876, Jens Kristian i 1879, Karen i 1881, Jens i 1885 og Laust Senius i 1888.

I 1889 flytter Christen Majgaard Jensen til et fæstehus lige nord for skellet til Lauralyst og som ny lejer flytter *Niels Nielsen*, gift med Maren Kristensen ind i huset. De køber i 1895 11 tønder land på Lauralyst mark og opfører ejendommen Moselund. Efter ham bor *Peder Pedersen* i Spangsmosehus. Hans kone hedder Dorthe Kirstine Jensen, og de får i 1896 sønnen Johan Peder.

Herefter flytter ejeren Thomas Christian Jensen igen ind i sit hus. Han er nu enkemand. Han antager Ane Katrine Laursen som husholderske.

Ny Spangsmose omkring 1950. Vejen i forgrunden fører op til Herningvej. Popleerne langs vejen er forlængst blevet store og fældet for at give plads for en række birketræer. Laden på billedet er i dag ombygget til stald, og der er tilbygget en ny kostald og lade nord i gården.

Hun er født i 1848 udensogns og har datteren Petra, født 1902. I 1908 køber Thomas Christian Jensen ejendommen Gertrudbæk og sammenlægger de to ejendommers jorder, hvorefter Spangsmosehus nedlægges.

Ny Spangsmose

Niels Kjeldsen i Spangsmose udstykker i 1913 en parcel øst for gården til svigersønnen *Erik Christian Eriksen*, født 1877 i Ryde, som samme år gifter sig med datteren Marie Kirstine Kjeldsen. De får tvillingerne Niels Christian og Jensine Marie i 1914, Katrine i 1915, Svend Elias i 1917 og Anne Emilie i 1919. Sønnen *Svend Elias Eriksen* overta-

ger ejendommen i 1935. Han er ugift og driver ejendommen indtil 1945. Så flytter han til Tvis by og sælger Ny Spangsmose. Den næste ejer er her i tre år. Og efter ham bliver ejendommen solgt til *Christian Valdemar Andersen*, som videre-sælger den til *Peter Bak*.

Peter Bak er født i 1916 i Skovsted i Thy og gift med Inger Bie, født 1918 i Hatting ved Horsens. De flytter hertil med børnene Helga, født 1945 og Else, født 1947 og får i Ny Spangsmose i 1951 sønnen *Jens Peter Bak*, som i 1978 overtager ejendommen. Han tilkøber jorden fra naboejendommen Nedergård, som faderen køber i 1979.

Jens Peter Bak gifter sig med Mette Pedersen, født 1953 i Hauge ved Kølkkær. De får børnene Kirstine Petrea i 1982 og Birthe Elisabeth i 1983.

SOELS

Stedet nævnes første gang som et boelssted i 1633 og kaldes Soldtz. Senere forekommer stavemåderne Sollß, Sol, Sols og Soels. Ordets oprindelse og betydning er ikke kendt.

Niels Pedersen hedder den første fæster. Hans kones navn er ikke fundet, men af børn har han Peder og Knud. Da Niels Pedersen dør i 1689 i en alder af 78 år, overtager sønnen *Knud Nielsen* fæstet. Han gifter sig med Karen Madsdatter, formentlig datter af Mads Kjeldsen i Grønbæk. De får børnene Niels i 1694, Maren i 1697 og Johanne i 1701.

Igen overtager sønnen fæstet i Soels. *Niels Knudsen* gifter sig med Karen Hansdatter fra Kibæk. De får sønnen Knud i 1727 samt to børn i 1732 og 1736, hvis navne præsten har glemt at indføre i kirkebogen - muligvis er det Inger og Maren Nielsdatter.

I 1734 flytter familien til Haurids, og Soels overtages af *Oluf Pedersen*, født 1708 som søn af Peder Olufsen Skautrup. Han er gift med Else Jensdatter, født 1706 som datter af Jens Mejdal. De får børnene Peder i 1735, igen en Peder i 1737 og Karen i 1747. I 1749 dør Else Jensdatter, og Oluf Pedersen gifter sig med Mette Sigvartsdatter, født 1729 som datter af Sigvart Knudsen i Majgård. De flytter fra Soels til Sønderhus og overtager senere fæstet i Majgård.

Store Soels

Næste fæster i Soels hedder *Peder Bertelsen*, som er gift med Anne Nielsdatter. Det er formentlig udensogns folk, der flytter hertil. De får børnene

Niels o. 1737 og Bertel i 1745. Denne *Bertel Pedersen* overtager fæstet efter faderen. Han gifter sig i 1774 med Kirsten Christensdatter, og de får børnene Marianne i 1775 og Christen i 1777. I 1778 flytter familien til Sparretoft.

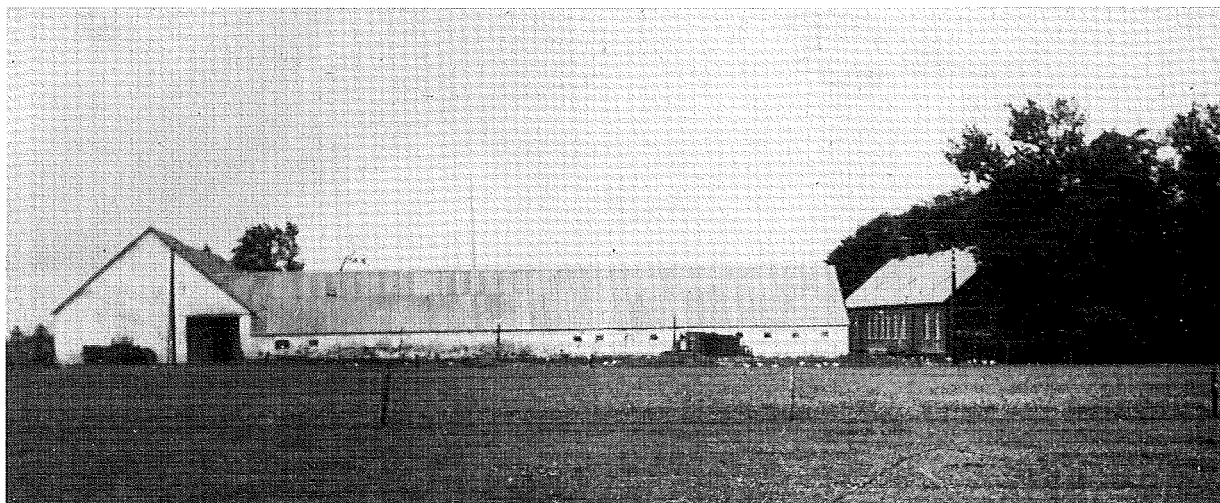
Møllersvenden på Tvis Kloster *Peder Pedersen* gifter sig i 1778 med Margrethe Dorothea Jørgensdatter, og de fæster Soels. Han er født o. 1743 i Morre som søn af Peder Lauridsen; hun er født o. 1750 formentlig udensogns. De får fire børn, hvoraf de tre dør som små. Kun datteren Kirsten, født 1780, bliver voksen.

Peder Pedersen bliver den første selvejer af Soels, som han i 1804 køber for 475 rigsdaler. I 1821 sælger han Soels til *Anders Christensen Snejbjerg*, født 1784 i Snejbjerg og gift med Mette Christensdatter, født 1796 i Nr. Felding. De får børnene Christen i 1822, Maren i 1828, Niels Christian i 1830 og Else i 1832.

Det er sønnen *Niels Christian Andersen*, der i 1857 overtager gården og driver den indtil 1890. Han gifter sig med Else Marie Madsdatter, født 1836 i Toustrup i Vinding. De får børnene Mette i 1861, Anders i 1867 og igen en Anders i 1872. Samme år dør moderen, kun 36 år gammel.

Niels Christian Andersen gifter sig ikke igen, men skøder i 1890 Store Soels til datteren Mette Nielsdatter og svigersønnen *Jens Andersen Brejnholt*, født 1867 som søn af Anders Jensen i Brejnholt. De får børnene Niels Kristian i 1891, Anders i 1893, Else Marie i 1894, igen en Anders i 1896 og Johannes i 1897.

Moderen Mette Nielsdatter dør i 1900, og Jens Andersen Brejnholt gifter sig med Esmine Kristi-

Stuehuset i Store Soels er opført omkring 1890. Det ligger nord i gården, der her er fotograferet fra øst omkring 1942. Langs hestestalden fører Soelsvej til højre op til landevejen og til venstre ned til Lille Soels.

ne Kristensen, født 1866 i Volling. De får børnene Mette i 1903 og Ane Johanne i 1905.

I 1906 mageskifter Jens Andersen Brejnholt gården til *Eskild Axelsen*, som samme år videre-sælger den til *Lars Sørensen Larsen*, gift med Else-tine Jacobsen. Han ejer den i 3 år, hvorefter den købes af gårdhandlerne *A. Smed og O. Larsen*, som i 1910 sælger den til *Anders Sevelsted Andersen*. Han er født i 1880 i Raast i Ejsing og gifter sig i 1911 med Maren Eriksen, født 1885 i Haderup. De får børnene Astrid i 1911, Signe i 1912, Fritz i 1914, Thorvald i 1915, Ingrid i 1916 og Henry i 1918.

I 1919 køber han Rydhave og sælger derfor Store Soels til *Jacob Marinus Gravesen*. Dernæst ejes den af en sagfører i Holstebro, der driver gården ved forpagter, og i 1925 sælger han den til *Anders Christensen Dalgaard*.

Anders Christensen Dalgaard er født i Hods-ager i 1879 og er gift med Kirstine Væggemose, født 1885 i Mejrup. De flytter hertil med børnene Eva, født 1911, Lauge i 1913, Sigfred i 1915, tvil-lingerne Petrus Osvald og Ragna i 1917, Rigmor i 1919, Elna i 1920, Peder i 1922, Jens Christian og

så i 1922, og de får Kresten i 1925 og Johannes i 1928.

Efter Anders Dalgaards død skøder enken i 1944 gården til sønnen *Sigfred Gudmund Dalgaard*, gift med Agnes Marie Haaning, født 1921 på Mors. De får børnene Anders Kresten i 1943, Ragna i 1945, Svenning i 1946, Oluf i 1949, Ruth i 1952, Hans i 1955 og Grethe i 1957.

I 1968 flytter Sigfred og Maren Dalgaard til Tvis by og sælger Store Soels til *Thorkild Damgaard Madsen*, født 1941 i Rom sogn og gift med Hjördis Møller, født 1947 i Skærbæk. Parret får børnene Jan Michael i 1968, Gitte i 1970, Susan Merete i 1971 og Kim i 1973.

Lille Soels

På Soels hede opstår der tidligt et lille indsidder-hus. Her bor i 1763 *Søren Christen Skræder*. Hans kone hedder Anne Marie Nielsdatter. Sammen har de sønnen Christopher, men i 1772 har hun et ægteskabeligt sidespring, idet hun får sønnen Lars med »en ukjendt person søndenfra«.

Om det betyder, at skræderen har taget sit go-

de tøj og er gået sin vej, er ikke godt at sige, men i 1777 bor *Peder Bertelsen Junge* i Soelshuset. Han »gjør stueure og tækker«. Han stammer fra Junge i Vinding og er gift med Johanne Sørensdatter. Han dør i 1795, 73 år gammel, og enken, der er 65 år, gifter sig med den 28-årige *Peder Nielsen* fra Vahr i Aulum. Peder Nielsen køber i 1804 stedet for 140 rigsdaler, og det kaldes herefter for Lille Soels.

Efter hustruens død i 1807 gifter Peder Nielsen sig med Ingeborg Nielsdatter fra Sognstrup i Nr. Felding. To år senere dør Peder Nielsen, 42 år gammel, og enken er formentlig fraflyttet ejendommen.

Jens Pedersen Vibholm flytter herefter ind i Lille Soels. Han er født i 1769 i Morre som søn af Peder Pedersen, som senere flytter til Vibholm, og han er gift med Else Marie Jørgensdatter, født o. 1761 i Borbjerg. Hun dør i 1818 og Jens Pedersen gifter sig med Mette Kirstine Jensdatter, født o. 1780 i Vinding.

I 1841 sælger Jens Pedersen Lille Soels til *Bertel Jensen*, født 1802 i Sinding og gift med Gjertrud Thomasdatter, født 1812 i Vinding. De får børnene Thomas i 1841, Christiane i 1843, Maren i 1845 og Ane Kirstine i 1849.

Datteren Christiane Bertelsdatter gifter sig i 1874 med *Poul Nielsen*, født o. 1847 i Humlum, og de overtager gården. De får børnene Bertel i 1875, Niels Christian i 1876, Johan Magnus i 1879, Thomas i 1880, Martin i 1882 og Gjertrud Kirstine i 1885.

I 1888 sælger Poul Nielsen Lille Soels til *Laust Nielsen Barslund* fra Mejrup, gift med Bodil Lauridsen, født i Gimsing. Seks år senere overdrager de ejendommen til sønnen *Jens Laursen*, født 1859 i Borbjerg. Han gifter sig med Maren Pedersen, født 1866 i Noes i Mejrup. De får børnene Bodil Marie i 1890, Marie i 1891, Laurids i 1893, Petrea Noes i 1896, Ellen Kirstine i 1898 og Agnes Johanne i 1902.

I 1905 dør Jens Laursen, og enken sælger Lille

Soels til *Iver Marius Jensen*, født 1880 i Borbjerg og gift med Ane Margrethe Klausen, født 1881 i Haderup. De får børnene Anna Katrine i 1905, Signe Marie i 1907, Laura Mariane i 1909, Sørine Kristine i 1911, Ida Margrethe i 1914 og Thorvald i 1916. Samme år dør moderen Ane Margrethe Klausen, og Iver Soels gifter sig med Ane Kathrine Hansen, født 1882 i Vildbjerg. De får børnene Laurids Verner i 1919 og Anker Magnus i 1921. I 1924 sælger Iver Soels gården til *Svend Hansen*, som er gift med Karoline Margrethe Laugesen. De får ingen børn.

I 1936 bliver Lille Soels købt af *Niels Albert Mogensen*. Han er født i 1904 i Vinding og gifter sig med Maren Horslund Mortensen, født 1918 som datter af Anders Horslund Mortensen i Søjborg. De får sønnen Karl i 1948.

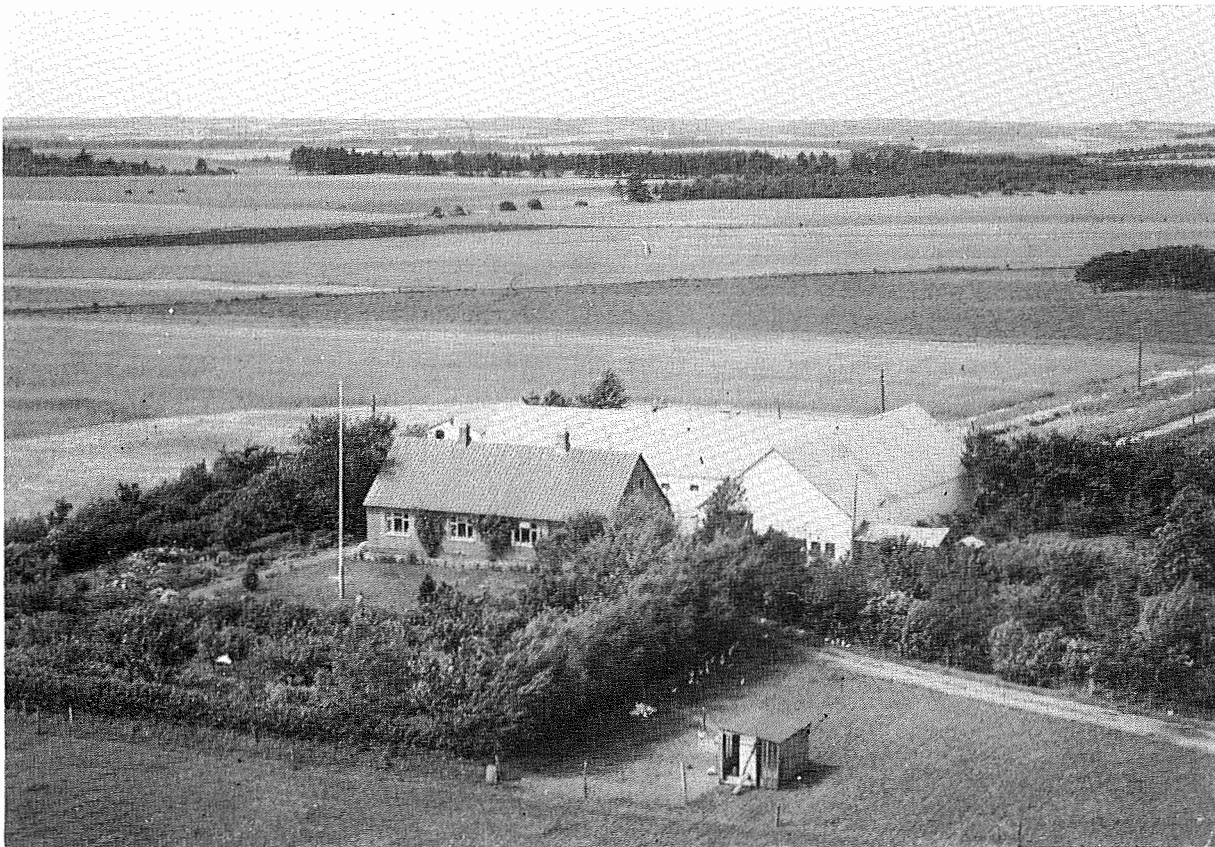
I 1966 sælger Niels Albert Mogensen Lille Soels til *Kaj Dixen*, født 1935 i Døstrup og gift med Karen Christensen, født 1937 som datter af Lars Christian Skautrup. De har børnene Lars, født 1962, Jørgen 1963, Poul Erik 1968 og Kirsten 1971.

I 1982 bliver Lille Soels købt af Thorkild Damgaard Madsen i Store Soels, som lægger jorden ind under sin egen og udlejer bygningerne på Lille Soels til *Karin Nordal*. I 1987 lejer *Holger Westh* ejendommen. Han er født 1965 som søn af Pauli Westh i Holmgård og gift med Vibeke Sønderby, født 1965 som datter af Jens Christian Sønderby i Smedegård.

Lundager

Oprindeligt hed stedet Lynghus. Lynghusvej er opkaldt efter denne ejendom, som slet ikke har adresse på Lynghusvej men på Søjborgvej.

Lynghus opstår, da *Christen Madsen Ørskov* i 1807 gifter sig med Maren Bertelsdatter og får lov til at opføre en fæstebolig på Soels hede. Christen Madsen Ørskov er født i 1776 i Snebjerg og Maren Bertelsdatter er født i 1778 som datter af Bertel Poulsen i Overgård. Parret får børnene Mads i

Lundager, der tidligere hed Lynghus, ligger tæt ved skellet til Skautrup ejerlav, der går langs Lynghusvej. Vejen bag gården fører hen til Lynghusvej, og vejen i forgrunden hen forbi Ny Soels. Billedet er taget omkring 1950.

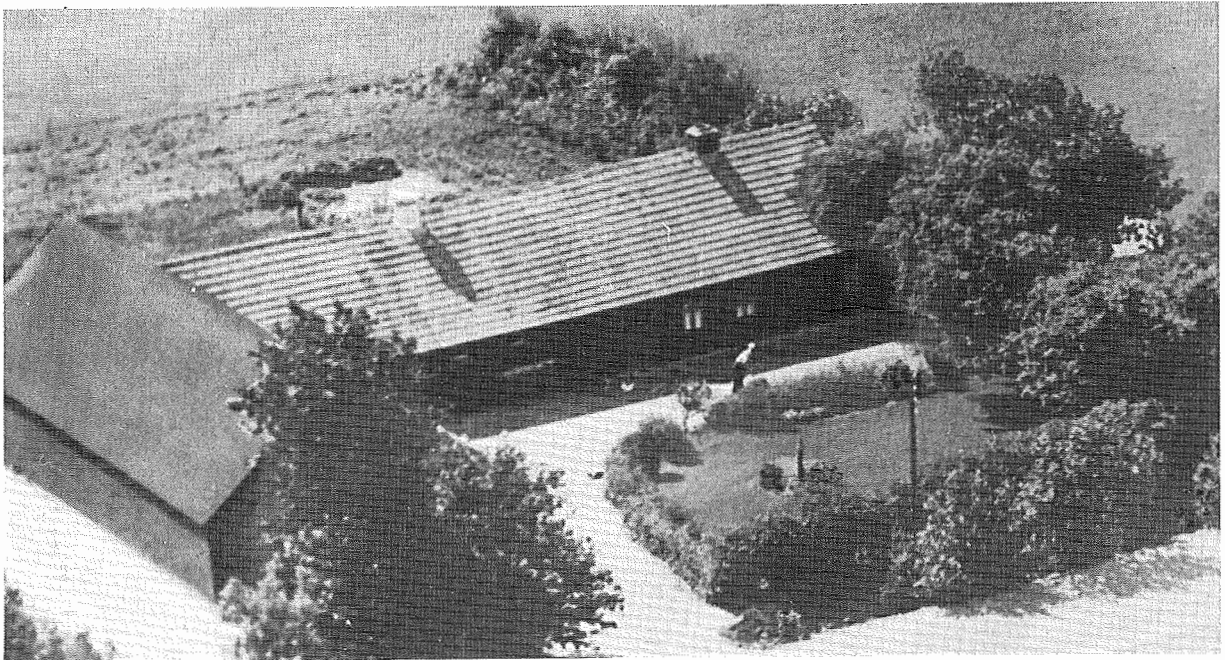
1808, Mette Marie i 1812, Jens i 1815, igen en Jens i 1816 og Ane i 1821. Foruden at dyrke sin lille jordlod ved Lynghus ernærer Christen Madssen sig som tømrer.

I 1860 bliver Lynghus solgt til *Anders Mikkelsen*, født 1823 i Vind og gift med Dorthea Magdalene Pedersen. Hustruen dør i 1867, 44 år gammel, og Anders Mikkelsen gifter sig med Mette Nielsen, født 1842 i Aulum. Efter Anders Mikkelsens død i 1877 gifter enken sig med *Peder Martin Volf Nielsen Korsgaard*, som derved får adkomst til ejendommen. Han sælger imidlertid Lynghus til *Hans Nielsen*, født 1851 i Aulum og gift med Else Kirstine Jensen, født 1857 i Aulum. De får bør-

nene Anders i 1879 og tvillingerne Niels og Laust i 1880. Samme år lejer Hans Nielsen 25 tønder land fra Neder Skautrup og opfører her ejendommen Hedeager.

Lynghus sælger han til *Peder Pedersen*, og med ham kommer den nuværende slægt ind på ejendommen. Han flytter hertil fra et fæstehus på Skautrup mark med sin familie og i Lynghus får de yderligere Mads i 1881, Valdemar i 1883, Peder i 1886, Aksel Martinus i 1887 og Aksel i 1890.

I 1923 skøder Peder Pedersen ejendommen til sønnerne Peder og Aksel, men da Aksel Pedersen dør i 1936, bliver *Peder Pedersen junior* eneejer af ejendommen, som nu får navnet Lundager. Pe-

Lykkens Prøve lå så tæt ved landevejen skråt over for Tvis gamle kro, at den blev købt og nedrevet i forbindelse med vejens udvidelse i 1970. Her er Lykkens Prøve gengivet efter et koloreret luftfoto fra omkring 1954.

der Pedersen gifter sig med Kristine Marie Kjærgaard, født 1913 i Thy. Parret får børnene Signe Marie i 1934, Aksel i 1936, Peder i 1938, Bent i 1941, Henry i 1943, Svend Erik i 1947 og Ole i 1955.

Sønnen *Svend Erik Pedersen* overtager ejendommen i 1974. Han gifter sig med Aase Olesen, født 1954 i Rom sogn. De får børnene Jette i 1975 og Karina i 1976.

Lykkens Prøve

Ejendommen lå syd for landevejen skråt over for Tvis gamle kro, men blev nedrevet i forbindelse med udvidelsen af vejen i 1970. Den er opført i 1909 af *Peder Pedersen*, kaldet Pe' Daglejer. Han har hidtil boet i Sønderhus hus på Munkedal mark, men køber i 1909 17 tønder land fra Store Soels, hvor han opfører husmandsstedet Lykkens Prøve. Hans kone dør i 1914, og han gifter sig i 1916 med Petrine Simonsen, født 1871 i Sevel.

Efter Peder Pedersens død bliver huset solgt i 1940 til *Jens Kristian Bisgaard Larsen*, født 1918 i Naur som søn af Marinus Larsen, der var baneemand og boede i vogterhus nr. 9. Jens Kristian Bisgaard Larsen gifter sig i 1941 med Rigmor Dalgaard, født 1919 i Borbjerg som datter af Anders Christensen Dalgaard i Store Soels. Som medgift får hun 10 tønder land hede af sin far, således at Lykkens Prøve kommer op på 27 tønder land. Parret får børnene Johannes i 1945 og Anders i 1947. Samme år køber de ejendom i Aulum og sælger Lykkens Prøve til *Villads Josefsen*, født 1915 i Nøvling, gift med Kristiane Nordam, født 1923 i Rødding i Sønderjylland. De flytter hertil med børnene Johanne Marie, født 1945, og Inger Lise, født 1946. I Lykkens Prøve får de yderligere Kristian i 1951, Arne i 1954 og Gunnar i 1957.

De driver ejendommen indtil nedlæggelsen i 1970, hvorefter de flytter til Tvis. Bygningerne

bliver nedbrudt og jorden solgt til Store Soels og Lille Soels.

Søjborg

Forstavelsen i navnet er det jyske ord for græstørv af den slags man anvendte til husbygning: 'såd'. Sammensætningen med -borg kan tænkes at være spøgefuldt ment. Stedets oprindelige navn er Kjærhus.

Her bosætter sig *Jens Nielsen* i 1802, da han gifter sig med Kirsten Pedersdatter, født 1780 som datter af Peder Pedersen i Store Soels. Jens Nielsen er tjenestekarl i Store Soels og stammer fra Ørre. Parret får børnene Peder i 1803, Niels i 1805, Jørgen i 1808, William i 1810, Laurids i 1813, Anne Margrethe i 1815, Else i 1818 og Christen i 1821.

Det er sønnen *Jørgen Jensen*, der overtager stedet efter forældrene. Han gifter sig med Ane Kirstine Christensen fra Vildbjerg, og de får børnene Mette Kirstine i 1849, Else i 1851 og Maren i 1857.

I 1881 skøder Jørgen Jensen Søjborg til sin svigersøn *Niels Moesgaard Pedersen*, født 1853 i Moesgaard i Vinding, som gifter sig med Jørgen Jensens datter Maren Jørgensen. De får børnene Ane Kirstine i 1884 og Kirsten i 1887.

Niels Moesgaard Pedersen, som kaldes Niels Søborg, overdrager i 1910 ejendommen til sin svigersøn *Anders Horslund Mortensen*, født 1888 i Aulum og gift med datteren Ane Kirstine Pedersen. De får børnene Niels Marinus i 1911, Anton Marius i 1913, Anders Christian i 1914, Ejnar i 1917, Maren i 1918, Mariane i 1921, Alfred i 1922, igen en Alfred i 1924, Aage i 1925 og igen en Aage i 1927.

I 1955 skøder han gården til sønnen *Aage Mortensen*, gift med Lili Bonde Jessen, født 1928 som datter af Christian Jessen i Vester Grydholt. De flytter hertil fra Morreholm med sønnen Jørgen og får i Søjborg yderligere Bent i 1957, Lene i

1961 og Anders i 1965.

I 1981 bliver Søjborg solgt til *Evan Dyhrberg Kaspersen* og *Preben Gade Jensen*. Evan Dyhrberg Kaspersen er født i 1959 som søn af Johannes Kaspersen i Huldahl. Han har bofællesskab med Gitte Mejdahl Jeppesen, født 1964 som datter af Svend Mejdahl Jeppesen i Skave. Preben Gade Jensen er født i 1960 som søn af Bent Jensen i Tvis. Han har bofællesskab med Lena Lauridsen, født 1960 som datter af Holger Lauridsen i Højbo.

Birkholm

I 1915 udstykker Anders Sevelsted Andersen i Store Soels en parcel, som han sælger til *Søren Christian Sørensen*, der opfører ejendommen Birkholm.

Søren Christian Sørensen er født i 1886 i Nr. Felding og gift med Birgitte Jensen, født 1894 i Simmelkær. I Birkholm får de børnene Magda Kirstine i 1917, Hans Otto i 1918, Aksel Emil i 1921, Viggo Henry i 1922 og Verner Adolf i 1923.

Samme år sælger han Birkholm til *Daniel Eriksen*, født 1893 som søn af Karl Rasmus Ægidius Eriksen. Han er gift med Ane Sofie Kjærgaard, født 1894 i Hee sogn. De har børnene Svend Rikard, født 1921 og Svend Karl Rasmus, født 1922. De flytter hertil fra Aalykke og får yderligere Kristian i 1923, Børge i 1925, Gunnar i 1931 og Ove Verner i 1934. Daniel Eriksen driver ejendommen, samtidig med at han kører en mælkerute til Tvis mejeri. Han sælger ejendommen i 1937 til *Niels Christian Hansen*, født 1904 i Overfeldborg og gift med Jensine Petrea Jørgensen, født 1908 i Grønlund som datter af Laust Jørgensen. Parret får børnene Karen Margrethe i 1931, Søren Peder i 1934, Ella Kathrine i 1937 og Laurits Frits i 1943.

I 1949 dør Niels Christian Hansen, og enken driver herefter ejendommen, bistået af sønnen *Søren Peder Hansen*, som overtager den i 1961.

Højlund

Søren Christian Sørensen i Birkholm sælger i 1923 en parcel til *Anker Frederik Jensen*, der i nogle år har været forstander for asylet Frydenlund i Tvislund. Han flytter til Højlund med hustru og fire børn og får her yderligere Anders i 1924, Ernst i 1925 og Hartvig i 1926.

I 1927 sælger han ejendommen til *Anton Marius Eriksen*, født 1898 i Damtoft som søn af Karl Rasmus Ægidius Eriksen. Han gifter sig med Anna Væring, født 1904 i Borbjerg. De får børnene Carl i 1929 og Elly i 1935.

I 1981 dør Anton Eriksen, og børnene sælger ejendommen til Svend Erik Pedersen i Lundager, som lægger jorden til sin egen og sælger bygningerne til sin mor *Kristine Marie Pedersen*.

Ny Soels

Ved skiftet efter Anders Christensen Dalgaard i 1941 udstykses der godt 16 hektar fra Store Soels, som sønnen *Kresten Roland Dalgaard* overtager i 1949, og hvor han opfører ejendommen Ny Soels. Han gifter sig med Edith Nielsen, født 1932 som datter af Osvald Nielsen i Moselund. De får børnene Kirstine i 1951, Lili Kirstine i 1953, Karen Marie i 1955, Kirstine i 1957, Osvald i 1959, Anders i 1960, Holger i 1964 og Roland i 1972.

Højager

I 1930 udskilles 22 tønder land fra Tvis gamle kro, og her opfører *Peder Martin Eriksen* ejendommen Højager, som han driver som husmandsbrug. Han er født i 1897 som søn af Karl Rasmus Ægidius Eriksen og gifter sig i 1930 med Ane Marie Julia Bitsch, født 1901 i Fousing. Parret får børnene Frede i 1931, Henry i 1933 og tvillingerne Johannes Arnold og Ingrid Marie i 1937.

I 1957 gifter datteren Ingrid Marie Eriksen sig med *Otto Evald Jørgensen*, født 1936 i Ljørring i Aulum. De bor indtil 1961 i Højager, hvor de får

tvillingerne Leif og Bent i 1958 og Kurt i 1959. Otto Evald Jørgensen opretter maskinstation på ejendommen, som han i 1961 flytter til Skautrupvej 23.

I 1972 dør Peder Eriksen, og enken sælger ejendommen til *Ole Lind Pedersen*, født 1934 i København og gift med Else Søby Christensen, født 1934 i Grindsted. De har datteren Susanne, født 1959.

Solglimt

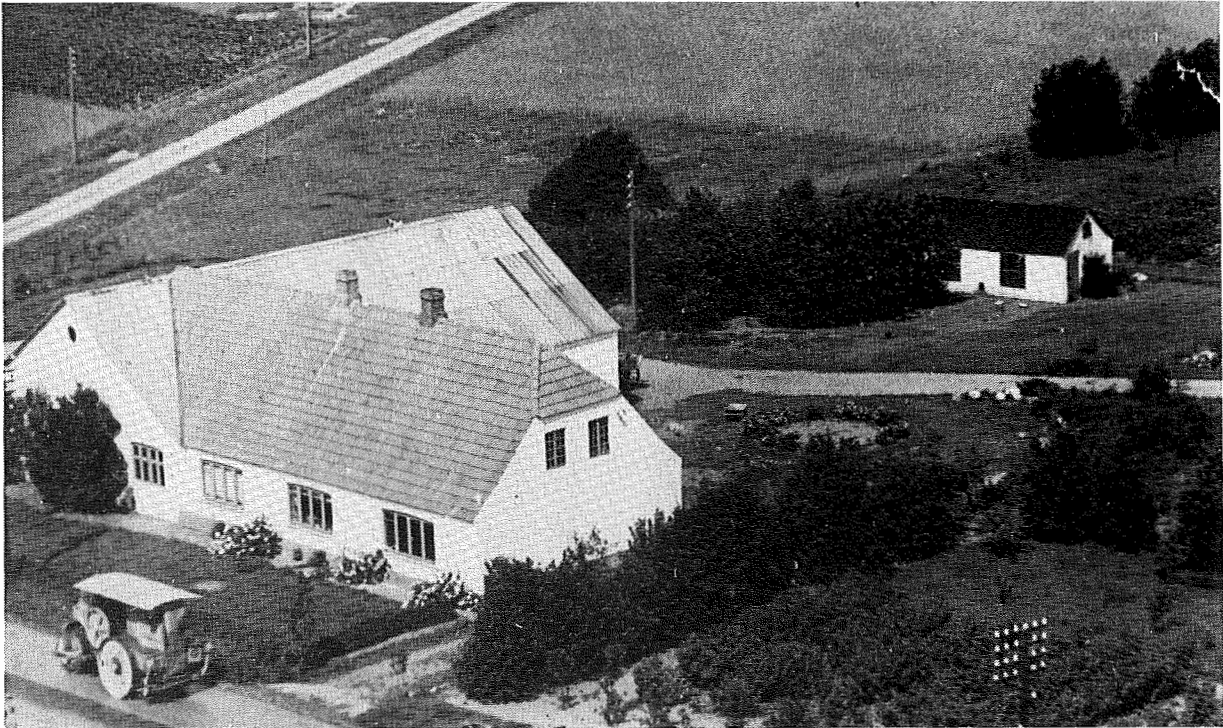
Ejendommen er opført af *Frede Eriksen*, som i 1959 får udstykket 4 tønder land af sin far Peder Martin Eriksen i Højager. Frede Eriksen er født i 1931 og uddannet gartner. Han gifter sig med Anne Margrethe Larsen, født 1935 i Sahl. Parret får sønnerne Vagn i 1964 og Gert i 1967. Frede Eriksen driver gartneri på stedet under navnet Gartneriet Solglimt.

Vestertoft

Niels Søjborg udstykker i 1910 en parcel til aftægtsbolig til sig selv, da han afstår gården Søjborg til sin svigersøn og datter. Niels Søjborg dør i 1922, og efter enken Maren Jørgensens død i 1944, bliver stedet solgt til *Christian Karl Hede-gaard Nielsen*, født 1887 i Vinding og gift med Niels Søjborg og Maren Jørgensens yngste datter Kirsten Pedersen, født 1887. De bor her kun kort tid. I 1947 sælger de ejendommen til *Harald Andersen*, født 1907 i Vinding og gift med Dagny Marie Pedersen, født 1913 i Vinding. De får børnene Marentine og Marie.

I 1973 bliver Vestertoft solgt til *Jørgen Søndertoft Pedersen*, født 1931 i Måbjerg og gift med Willemien Johanne van Dassen, født 1930 i Holland. Parret har børnene Finn, født 1958, Karsten, født 1961 og Magda, født 1966.

Poul Fuglede Appel køber Vestertoft i 1983. Han har tidligere ejet Lillelund i Tvislund. I 1986 køber han desuden ejendommen Sønderborg.

Det er mange år siden der var krohold i Tvis gamle kro, som ligger på hjørnet af Herningvej og Lille Uhrlundvej, der ses i baggrunden. Huset hed oprindelig Vasehuset, og den nuværende ejer har døbt ejendommen Bøgely.

Tvis gamle kro

Ejendommen hed oprindelig Vasehuset og var et fæstehus, der lå op til landevejen. Her bor i 1820 *Knud Poulsen*, født 1770 i Gørding og gift med *Ane Margrethe Nielsdatter* fra Idom. De får børnene *Kirsten* i 1821 og *Anders* i 1824. I 1834 dør *Knud Poulsen*, og enken gifter sig med *Frands Pedersen*, født 1806 som søn af *Peder Frandsen* i Haurids. De får ingen børn.

Vasehuset er et fæstehus under Haurids, og da enken *Anne Pedersdatter* i Haurids overlader gården til sønnen *Peder*, flytter hun til Vasehuset sammen med sin anden søn *Niels Blaabjerg Pedersen*, som får skøde på huset i 1868. Han er ugift og driver stedet med sin mor som husbestyrerinde.

I 1876 bliver ejendommen solgt til *Peder Jensen*

Venø, født 1828 på Venø. Han får tilladelse til at drive kro på stedet, og ejendommen kaldes siden Tvis gamle kro.

Peder Jensen Venø dør allerede i 1877, og enken skøder året efter ejendommen til *Jens Peder Kjeldsen*, født 1839 i Aulum. Han er gift med *Ane Marie Jensen*, født 1841 i Snebjerg. De flytter hertil med børnene *Jens*, født 1876, og *Elise*, født 1878, og får yderligere *Katrine* i 1881.

I 1884 mageskifter han ejendommen til enke-mand *Jens Christensen Gadegaard*, født 1819 i Helligsø. Han flytter hertil med to voksne døtre *Marianne*, født 1853, og *Dorthea*, født 1859.

I 1900 flytter *Jens Davidsen* til Tvis kro fra Aulum kro. Han er født i 1840 i Hjerm og er ugift. Som husbestyrerinde har han *Kirstine Andersen*, født 1880 i Naur.

Jens Davidsen fortsætter som bestyrer, da *Marianne Lauridsen* i 1904 får udlægsskøde på ejendommen. I 1907 bestyres ejendommen af *Christian Erik Nielsen*, som er gift med Karen Lund Jensen. De får datteren Olga Marie i 1907.

Samme år går kroen på tvangsauktion og bliver solgt til *Marinus Jensen*, som opgiver kroholdet og koncentrerer sig om landbruget samtidig med, at han er landpost.

I 1916 sælger han stedet til *Lars Peder Nielsen*, der i 1918 sælger til *Peder Nielsen Holm*. I 1919 får *Carl Vøje* skøde på ejendommen, som han straks videresælger til brødrene *Kristian og Anton Eriksen*. Kristian Eriksen er født i 1895 og Anton Eriksen i 1898 som sønner af Karl Rasmus Ægidius Eriksen i Damtoft. I 1930 sælger de Tvis gamle kro til broderen *Thorvald Eriksen*, født 1901, efter at de har udskilt 22 tønder land til en fjerde bror, Peder Martin Eriksen, som bygger Højager.

Thorvald Eriksen gifter sig i 1934 med Ingeborg Marie Severinsen, født 1908 i Selde sogn. De får børnene Normann i 1931 og Poul Henning i 1933. Ved en uhyggelig forbrydelse, som siden er omtalt som mordet i Tvis gamle kro, bliver Ingeborg Eriksen overfaldet natten mellem den 17. og 18. februar 1935. Hun døde den 22. februar 1935.

Thorvald Eriksen gifter sig ikke igen, men driver ejendommen med søsteren Klara Kirstine Martine, født 1902, som husbestyrerinde indtil 1944. Så sælger han den til *Johan Jacob Nielsen Hvam*, født 1905 i Aulum og gift med Else Brombjerg, født 1917 i Aulum. Parret får børnene Jens i 1944 og Kristiane i 1951.

I 1971 sælger Johan Hvam ejendommen til *Niels Peter Vangsgaard*, som omdøber den til Bøgely. Han er født i Sønderhå i Thy og gift med Elin Nørrebro Andersen, født 1950 i Ettrup i Thy. De får børnene Mette i 1973, Marie i 1975 og Mads i 1980.

Mordet i Tvis gamle kro

I 1935 var Tvis gamle kro ved landevejen rammen om et uhyggeligt og rådt mord, som opskræmte befolkningen i sognet. Stedet havde på det tidspunkt ingen krohold mere, men blev drevet som en lille landbrugsejendom.

Klokken halv fem om natten mellem søndag den 17. og mandag den 18. februar trænger en mand ind i soveværelset, hvor husmand Thorvald Eriksen og hans kone Ingeborg ligger i deres senge og sover med det mindste barn imellem sig. Med den skarpe side af en brændeøkse, som han har fundet i laden, retter den fremmede to kraftige slag mod Ingeborg Eriksens hoved. Det lille barn vågner og giver sig til at skribe. Også Thorvald Eriksen vågner og giver et brøl fra sig, hvorefter den indtrængende, stadig med øksen i hånden, træder op i sengen og angriber Thorvald Eriksen. Det kommer til en heftig kamp, Thorvald Eriksen får adskillige slag, inden det lykkes ham at vriste øksen fra voldsmanden, som herefter tager flugten.

Med den blodige økse i hånden og selv tydeligt mærket af kampen løber Thorvald Eriksen på bare fødder og kun iført nattøj over til naboejendommen Højager, der bebos af broderen Peder Eriksen, og fortæller om det skete. Kreds-læge Faber, politi og en ambulance fra Falck bliver tilkaldt. Den overfaldne kvinde bliver ført til sygehuset i Holstebro, hvor lægerne konstaterer et 12 centimeter langt sår i højre side af hovedet. Der er tale om kraniebrud, og hjernemassen er blottet. 4 dage senere dør Ingeborg Eriksen på sygehuset i Holstebro uden at være kommet til bevidsthed, 27 år gammel.

Pågribelsen

Allerede samme dags aften pågriber politiet gerningsmanden i Viborg. Det er en 36-årig tjenestekarl på gården Lergrav i Aulum. Søndag aften

n holdt
iforedrag
nme og
Insekter
dste. Vi-
igtigt og
eer, og
breres og

r Vejret
sluttede
Tur gen-
thaver.

best vort
flingen i
ge Maade,
s Bladet
ejrmøller,
at ned-
slutning til
det sa-
men det
den Dra-
Sammen-
n præger
it. Det vi-
aret, ikke
be op og
i der saa
en Grund

besøgende
strikt er
Valg af
inde Sted

gaard, og
valgt som
generallor-

Petersen, Aal. Til Revisor genvalgt
Søren Madsen, Aal. og i Stedet for Laust
Hosel Madsen valgtes Kr. Maarbjerg.

F. A. K. sejrede med 18 P., H. A. K.
fik 14 P. og K. A. K. 13 P. Horefter
havde de enkelte Brydere Abraham

LEMVIG
Skoleagen i Dybe.
Det i Henhold til Dybe-Ramme

Uhyggeligt Mordforsøg i Tvis i Nat.

**Husmand Thorvald Eriksens 27-årige Hustru Genstand for et
morderisk Overfald, da hun laa og sov ved Siden af sin Mand.
— Med en Økse har Voldsmanden tilføjet hende et frygteligt Saar
i den ene Side af Hovedet.**

Den overfaldnes Tilstand betegnet af Sygehuset som meget alvorlig.

Manden i Kamp med Gerningsmanden, der endnu ikke er paagreben.

I Morges ved 4½-Tiden er der i Tvis sket en uhyggelig Begivenhed, idet Husmand Thorvald Eriksens Hustru har været Genstand for et morderisk Overfald, medens hun laa i Sengen og sov ved Siden af Manden. Thorvald Eriksen forklarer følgende om

den blodige Begivenhed, at han paa det nævnte Tidspunkt vaagnede ved Lyden af et dumpt Slag. Ved det svage Lys fra en Nattlampe, der brændte i Værelset, saa han fremmed Mands-

Noget ordentligt Signalement af Forbryderen har Eriksen ikke været i Stand til at give; kun mener han, Voldsmanden er en klein Person, iført mørk Overfrakke og med hvidt Kravetøj.

Noget Spor synes Politiet saaledes ikke at have at gaa efter i Øjeblikket; men ethvert nok, saa lille Fingerpeg vil naturligvis blive nøje prøvet, og Stedet vil blive grundigt undersøgt for om muligt at finde Fodspor eller Fingeraftryk.

Om Tyveriet i Aulum meddele Politiet yderligere, efter at ovenstaaende var skrevet, at den omtalte Mandsperson er omkring 30 Aar gammel, middelhøj, kraftig og iført mørkt Jakkesej og Kasket med blank Skygge. Frakken, han ved sin Bortgang stjal, oplyses at være brunlig, storternet og med Spændelamp i Ryggen.

Den mystiske Bilist, som var set i Nærheden af Ger-

Holstebro Dagblad havde mandag den 18. februar 1935 mordet i Tvis på forsiden.

var han taget til Holstebro for at gå i biografen. Han gik derefter på værtshus og senere søndag aften skaffede han sig adgang til et lukket bal i logebygningen på Brotorvet. Sent på natten cykler han mod Aulum. Da han passerer ejendommen Nedergård, beslutter han - som han senere tilstod i retten - at trænge ind her med det formål at øve voldtægt mod en kvinde. Da hunden begyndte at gø, opgiver han sit forehavende her og cykler videre til den næste ejendom, som tilfældigvis er Tvis gamle kro. Han stiller cyklen og

går gennem laden ind i huset, hvis beboere han ikke kender. Med øksen, som han finder i laden, har han til hensigt at bedøve manden for at kunne øve voldtægt mod konen. I soveværelset slår han mod den, der ligger yderst i sengen, i den tro, at det er manden. Da han opdager sin fejltagelse ved ægtemandens opvågning og brølen, retter han øksen mod ham, men øksen bliver under kampen viklet ind i dynen, så det lykkes Thorvald Eriksen at få den fra ham. Under flugten slynger han først en stol, så en staldlygte mod

Eriksen, der ser manden forsvinde ud gennem et vindue i køkkenet.

Manden gemmer sig i et læhegn nær ejendommen, hvorfra han ser, hvorledes læge, politi og Falck ankommer til ejendommen. Derpå cykler han til Lergrav, stiller cyklen og spadserer til Aulum, hvorfra han tager det første morgentog til Holstebro. Fra banegården spadserer han til Østergade og træffer her en lastbilchauffør og får lov til at køre med ham til Viborg. Undervejs besøger de alle kroerne, og chaufføren er efterhånden så beruset, at han fra Mønsted kro tilkalder en anden chauffør til at køre lastbilen til Viborg. Her fortsætter de to, voldsmanden og chaufføren, drikkeriet indtil anholdelsen ved 22-tiden mandag aften.

I retten i Holstebro oplyses det, at morderen, hvis navn er Carl Christian Pedersen, stammede fra Sjælland og var kommet til Jylland for godt to år siden. Han var tidligere straffet, og foruden overfaldet på Ingeborg Eriksen blev han sigtet for to overfald på kvinder i Gentofte og Nærum ved København, begået kort efter, at han var løsladt efter en afsonet dom på 2 års fængsel for røveri, tyveri og voldtægt. Også disse overfald tilstod han. Det samme gjaldt et overfald på en ung kvinde i Vildbjerg i 1934.

Stærke ord

Ved Ingeborg Eriksens begravelse på Tvis kirkegård var kirken fyldt til sidste plads. I sin tale over den myrdede sagde pastor Schmidt blandt andet: Når man hører om en sådan ugerning, som her er foregået, harmes man og mener, at vor lovgivning burde sørge for, at forskellen mellem ondt og godt blev noget større. Herrens ord »Hvo som udøser menneskets blod, ved ham skal menneskets blod udøses« må respekteres.

Heller ikke Holstebro Dagblad lagde fingrene imellem, da bladet refererede, hvor koldblodigt morderen i arresten i Holstebro modtog medde-

lelsen om Ingeborg Eriksens død: - Den forhærdede forbryder modtog den uhyggelige meddelelse uden at det på nogen måde kunne ses på ham, at han følte sig ilde berørt heraf. Hele mandens optræden viser med al mulig klarhed, at han forlængst skulle have været anbragt under lås og slå som en i høj grad farlig forbryder, der før eller senere ville begå en endnu værre forbrydelse end dem, han allerede var straffet for, og som så sandelig var store nok til for bestandig at uskadeliggøre ham. Men således har domsmyndigheden altså ikke set på det.

Både bladet og pastor Schmidt tolkede utvivlsomt, hvad mange i sognet følte, men præstens udtalelser ved begravelsen fik den socialdemokratiske kirkeminister Peter Dahl til at bede biskoppen i Ribe undersøge, hvad præsten sigtede til med sine ord om lovgivningen. Biskoppen tilføjede imidlertid ikke sagen større betydning. Præsten har nok brugt stærke ord, men de kan vel undskyldes med den ophidselse, der har grebet sognet efter mordet, udtalte biskoppen, så det kom der ikke nogen præstesag ud af.

Og sandt er det, at mordet chokerede befolkningen i Tvis, hvor man endnu mindedes mordet på de seks børn 30 år tidligere. Folk fik nu sat lås i deres dør eller i det mindste en slå på indersiden, hvad man aldrig havde haft før. Brændeøksen blev ikke længere efterladt i huggeblokken, når man gik til ro. Også telefoncentralen blev omorganiseret. Hidtil var centralen lukket om natten. Skulle man absolut ringe efter sengetid, måtte man op til Tvis by, hvor centralbestyreren havde en lang stang stående ved huset, så man kunne banke på ruden på første sal og på den måde få vækket centralbestyreren. Efter mordet i Tvis gamle kro blev det ændret, så man kunne kalde centralen døgnet rundt.

Ved et nævningeting i Viborg i juli 1935 blev Carl Christian Pedersen idømt livsvarigt fængsel. Han blev senere løsladt og bosatte sig i Holstebro.

HAURIDS

Haurids nævnes ikke i ejendomsbrevet i 1547, medmindre det er den ene af de to gårde i Høvids, som er fæstet af Clement og Christen Clementsen. Men stedet må have eksisteret før midten af 1600-tallet, for ved matriklen i 1664 skyldsættes det til hartkorn 1-2-0-2, som i 1688 forhøjes til 1-3-0-2

Det kaldes på det tidspunkt for Hafritz boel og bebos af *Thomas Jensen*. Han overtager i 1682 fæstet i Smedegård og efterfølges i Haurids af *Christen Christensen*, gift med Karen Duusdatter. De har sønnen Kjeld og datteren Anne. Om det også er deres søn den *Christen Christensen*, der i 1684 gifter sig med Maren Thomasdatter fra Smedegård og overtager fæstet, er ikke til at sige. Maren Thomasdatter får tre dødfødte børn og dør selv i barsels seng med det tredje barn i 1713. Så gifter Christen Christensen sig med Cidsel Jensdatter, og de får Jens i 1715, Jørgen i 1716, Anne i 1717, tvillinger i 1720, hvoraf den ene er dødfødt og den anden dør 12 dage gammel. Igen en Anne i 1721, Else i 1723 og igen en Jørgen i 1726, hvorefter denne familie forsvinder ud af billedet.

I 1734 flytter *Niels Knudsen* med familie hertil fra Store Soels, og i 1751 kommer igen en ny fæster til Haurids. Det er *Peder Jensen*, født 1703 som søn af Jens Munkbro, og gift med Johanne Michaelsdatter. Parret har hidtil fæstet Skautrup og flytter nu med deres børn til Haurids, hvor de yderligere får Anna Marie i 1751. I 1786 dør Peder Jensen 83 år gammel, og fæstet er nu overtaget af svigersønnen *Frans Andersen*, søn af Anders Madsen i Gertrudbæk og gift med Anne Peders-

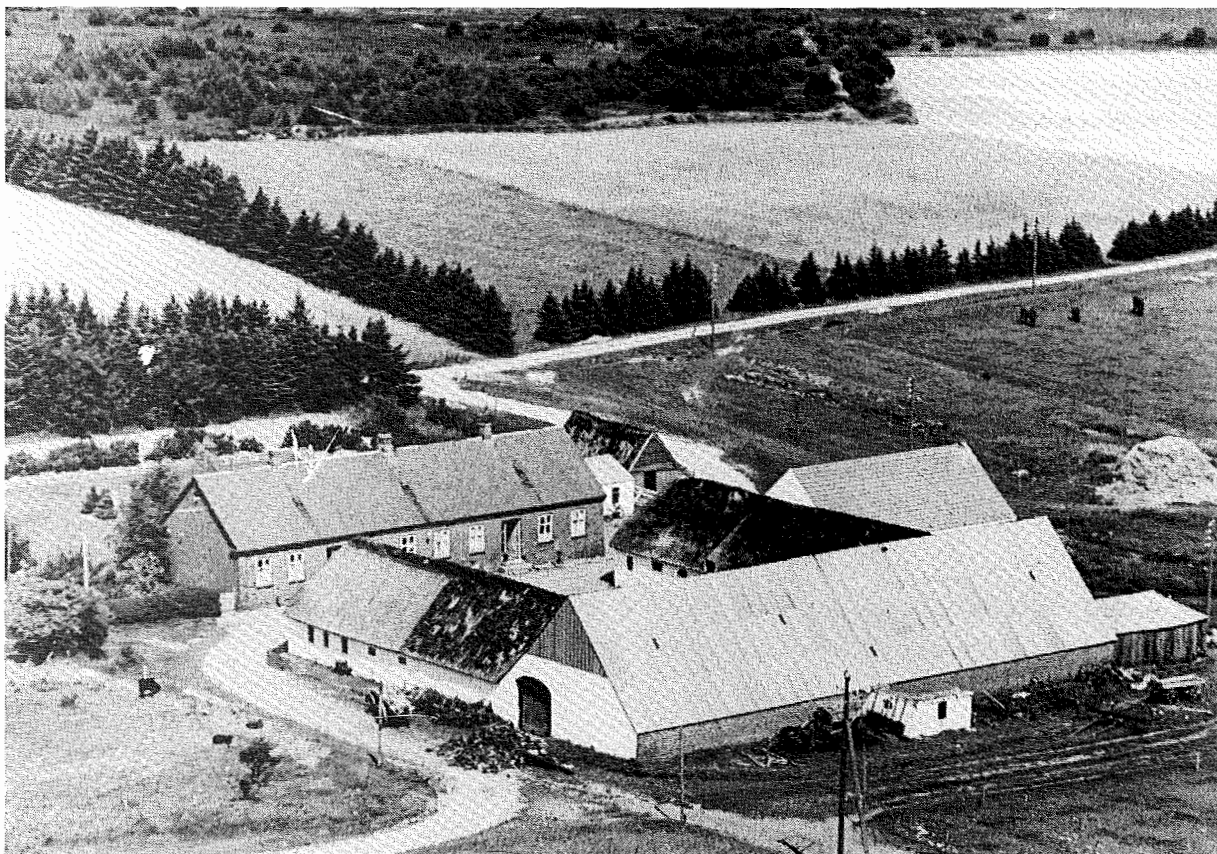
datter. De får børnene Anders i 1774, igen en Anders i 1775 og Peder i 1777.

Frans Andersen Haurids dør i 1786, kun 39 år gammel, og enken gifter sig med *Jens Christensen*, søn af Christen Pedersen Stokvad. I dette ægteskab er der ingen børn. Haurids overtages af Anne Pedersdatters søn fra første ægteskab *Peder Fransen*. Han gifter sig i 1805 med Margrethe Lauridsdatter fra Hingbjerg. De får sønnen Frans i 1806 og flytter derefter til Vinding, hvor de fra 1808 til 1823 ejer og driver gården Hahle. Da Margrethe Lauridsdatter dør, gifter Peder Fransen sig med Anne Margrethe Pedersdatter fra Blaabjerg i Vind. De får børnene Jens i 1818, Peder Blaabjerg i 1823, Anne Margrethe i 1825, Anders i 1828, Mette Kirstine i 1830 og Niels Blaabjerg i 1833. De fem sidstnævnte børn er alle født i Tvis, hvortil Peder Fransen vender tilbage i 1823, da han overtager Haurids. Her dør han i 1841, 65 år gammel. Anne Pedersdatter dør i 1879 i Vasehuset.

Sønnen *Peder Blaabjerg Pedersen* overtager Haurids i 1852. Han gifter sig med Christine Pedersen, født 1822 i Hjerm. De får sønnerne Peder Andreas i 1853, Peder i 1855 og Christen i 1858. Ingen af sønnerne overtager gården, som i 1902 bliver solgt til *Jens Jensen*, født 1853 i Ørre og gift med Karen Olesen, født 1858 i Ørre.

De flytter hertil fra Snebjerg sogn med børnene Anne Margrethe, Jens Nørgaard, Oluf, Anne Kirstine, Dagmar Kirstine, Eli, Emma Marie og Aage. I Tvis får de endvidere Pedersine Erikke i 1902 og Holger i 1904.

I 1921 får sønnen *Jens Nørgaard Jensen*, født

Bag stuehuset og haven til Haurids løber Morrevej, og bag den igen ses et vildt bevokset areal. Det var oprindeligt en plantage, som Peder Blaabjerg Pedersen anlagde i 1869. Den brændte omkring 1920, men er nu genplantet af Otto Karlshøj.

1888 i Ørre, skøde på ejendommen. Han gifter sig med Kirstine Thinggaard, født 1894 i Holstebro. De har først en ejendom i Lundby i Aulum og får børnene Svend Aage i 1916 og Karen Margrethe i 1917. Året efter dør moderen Kirstine Thinggaard, og Jens Nørgaard gifter sig i 1923 med Anna Grønbæk Sørensen, født 1891 i Aulum. De får børnene Kirstine i 1925, Jens Christian i 1926, Anne Hilda i 1929 og Vagn Aage i 1930.

I 1950 flytter Jens Nørgaard Jensen til Lerbæk i Tvis og sælger Haurids til *Otto Karlshøj*. Han er født i 1926 i Frøslev på Stevns og gifter sig med Hilda Olesen, født 1930 i Borbjerg. De får børne-

ne Hanne i 1951, Knud i 1955, Inge i 1962 og Kirsten i 1968.

Sønder Haurids

Ejendommen ligger syd for landevejen og opstår som et fæstehus, som *Peder Jørgensen* i 1873 køber af Anne Pedersdatter i Vasehuset. Peder Jørgensen, som er gift med Edel Ausum Jensen, sælger stedet i 1875 til *Niels Christian Nielsen*, som i 1878 mageskifter det til *Mads Hummel Nielsen*, født 1833 i Skautrup som søn af Niels Nielsen. I 1861 gifter han sig med enken i Blæsbjerg Johanne Marie Poulsdatter, født 1832 i Asp. I 12 år bor de

Sønder Haurids hed oprindelig Hauridshus og opstod som et fæstehus på den trekant af Haurids jorder, der ligger syd for landevejen og som er afgrænset af læhegnet for enden af marken. Her er ejendommen fotograferet fra nord omkring 1959.

i Blæsbjerg og får børnene Kjeld i 1863, Bodil Kristine i 1866, Nielsine i 1869 og Pouline i 1872. Så flytter de til Feldborghus i Timring, hvor de yderligere får Inger i 1875 og Maren i 1876. I 1878 flytter de tilbage til Tvis til Hauridshus, som Mads Hummel Nielsen driver indtil 1910, samtidig med at han ernærer sig som omvandrende handelsmand med kramkisten.

I 1910 flytter *Maren Jørgensen* ind i huset. Hun er enke efter Laust Jørgensen. De har tidligere boet i Føniksminde, i Mosehuset i Uglkær og i Grønlund og senest i Borbjerg, hvor Laust Jørgensen dør. Maren Jørgensen opfører et nyt hus på stedet i 1916. En del af byggematerialerne

stammer fra den nedlagte Brejnholt skole. Denne ejendom overdrager hun i 1937 til sin yngste søn *Laurits Jørgensen*, der er født i 1910 i Føniksminde, hvor moderen flytter til efter faderens død i Borbjerg. Laurits Jørgensen gifter sig med Lilly Jensen, født 1915 i Aulum. De får børnene Gudmund i 1937 og Vera Marie i 1943.

I 1966 overdrager Laurits Jørgensen gården til sønnen *Gudmund Tamstrup Jørgensen* og flytter til Nørrevang. Han gifter sig med Anny Christensen, født 1947 som datter af Jens Christensen i Nørrelund. De får børnene Tommy i 1970 og Søren i 1980.

Det er samme ejendom som på forrige side: Sønder Haurids, og det er det samme stuehus, her fotograferet fra den anden side i 1919, da det rummede både bolig og stald. Maren Jørgensen står foran huset i sit pæne hvide forklæde.

Lundager

Jorden er udstykket fra Haurids i 1896 og tilhører *Peder Pedersen Haurids*, som er flyttet bort fra sognet. Han sælger den i 1906 til *Andreas Nielsen*, der flytter hertil fra Lille Skautrup. I 1926 sælger han Lundager til *Hans Nielsen Skau*, født 1894 i Vojens og gift med *Helga Laurine Nielsen*, født 1899 i Nørre Felding. Hun er plejedatter af An-

dreas Nielsen. Parret får børnene *Jens Peter* i 1920, *Inger Marie* i 1921, *Mary* i 1923, *Andreas* i 1925, *Esther Kristine* i 1926 og *Niels Peder* i 1928.

I 1929 sælger *Hans Nielsen Skau* ejendommen til *Christen Brandbjerg Lauridsen*, der året efter sælger til *Jøs Christian Olesen Christensen*, født 1894 i Møborg og gift med *Marta Kristine*, født 1904 i Hvide Sande.

Foruden at drive ejendommen overtager han i 1932 en mælkerute, som han kører i mere end 25 år. I 1960 sælger han Lundager og flytter til Tvis by.

I 1963 bliver ejendommen solgt til *Thorvald Hvam*, født 1922 i Aulum og gift med Anna Jørgensen, født 1928 på Sjælland. Parret har børnene Ingrid, født 1945, Christian i 1946 og Niels i 1952.

Nedergård

Ejendommen Herningvej 113 hedder Nedergård og er bygget i 1913, da Jens Jensen i Haurids udstykker 22 tønder land til sin datter Anne Kirstine Jensen, født 1892, og sin svigersøn *Immanuel Jensen*, født 1888 i Ry sogn.

De får sønnen *Jens Peder Nedergaard Jensen* i 1923, og han overtager gården efter forældrene og driver den indtil sin død i 1977. Han er ugift, og arvingerne sælger i 1979 gården til *Peter Bak* i Ny Spangmose, som flytter hertil og skiller jorden fra til sønnen Jens Peter Bak, som har overtaget Ny Spangmose.

Hauridshus

Vest for Lille Uhrlund opstår i 1865 et fæstehus lige syd for den nuværende Morrevej. Det er *Sigvart Pedersen*, der lejer jorden og opfører huset. Han er født i 1834 som søn af indsidder Peder Hansen i Uhr. Han gifter sig udensogns med Sidsel Kathrine Thomsen, født 1836 i Ølby. Parret flyttet hertil fra Ølby med børnene Peder, født 1860 og Else Katrine i 1862. I Hauridshus får de yderligere Ane Johanne i 1866, Oveline Severine i 1868, Ane Marie i 1870, Anton i 1872, Christen i 1873, Ove i 1874, Andrea i 1876, igen en Ane Johanne i 1878, Marie Katrine i 1879 og Ane i 1880.

Kort før århundredskiftet bliver jorden solgt til Lille Uhrlund og huset brugt som tørveskur.

Høvids

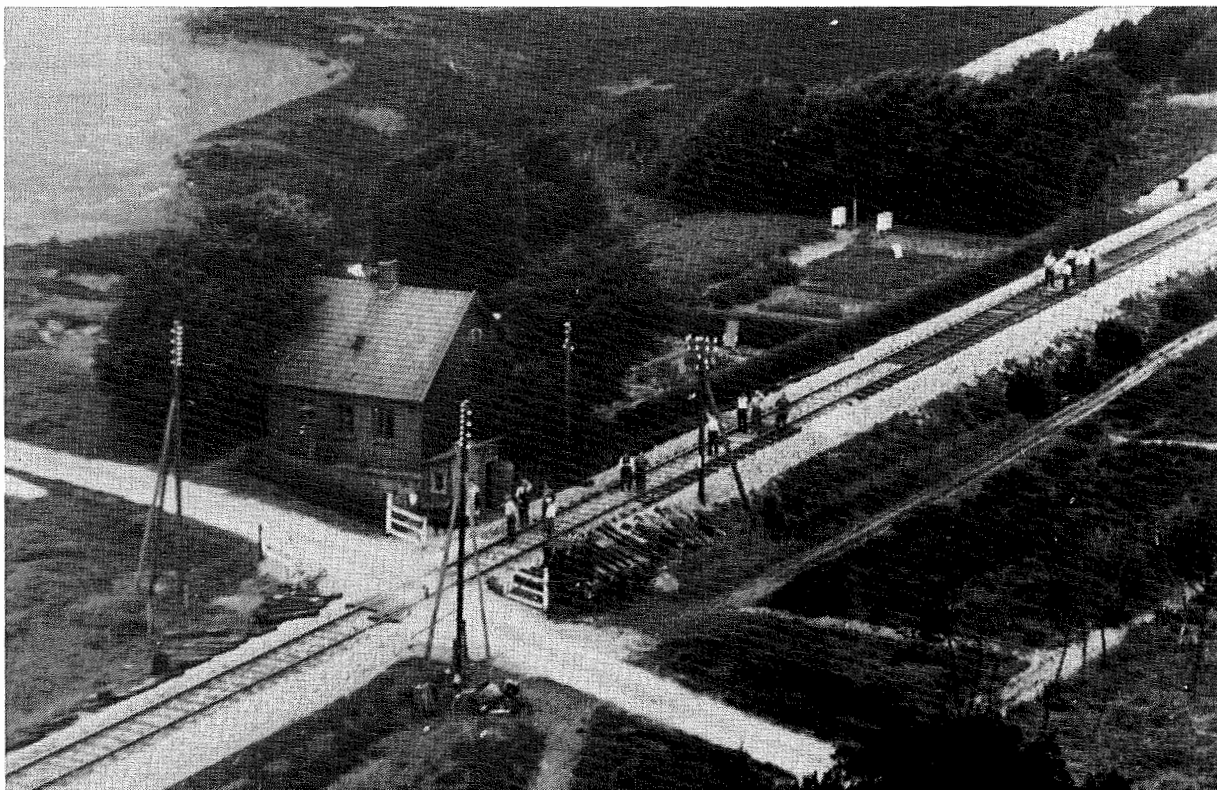
Gården ligger ved bakken Høvidsbjerg og ved et langstrakt englod, som gennemstrømmes af Morre bæk. I 1547 skrives navnet 'Høves' svarende til udtalen på dialekten i Tvis, mens det i 1633 er blevet til noget så fint som 'Høffuitz'. Navnet Høvids kan være en sammentrækning af ordet høj, som på gammeldansk hed 'högh' og ordet ås, som på gammeldansk hed 'ås', altså: langstrakte høje.

Høvids omfatter i 1547 to gårde, som bebos af *Clement* og *Christen Clementsen*, muligvis far og søn. I 1664 nævnes kun en gård, og fæsteren hedder nu *Anders Andersen* og hans kone Else. Han dør i 1707, knap 90 år gammel, og Else Høvids i 1710, også knap 90 år gammel. De er aftægtsfolk, og Høvids har fået en ny fæster: Fra 1702 til 1715 nævnes en *Jacob Høvids*, som muligvis er Jacob Pedersen, der er flyttet hertil fra Majgaard. Han får i 1702 sønnen Jesper Jacobsen.

I 1750 hedder fæsteren *Jens Kjeldsen*. Han er født i 1713 som søn af Kjeld Madsen i Grønbæk og er gift med Maren Knudsdatter fra Majgård. De får børnene Anne o. 1746 og Jacob i 1749. Muligvis er det også deres søn den Kjeld Jensen, født o. 1739, der senere overtager Nybo.

I 1756 flytter *Bøje Nielsen* hertil fra Skautrup med hustru og tre børn. Bøje Nielsen dør i 1768 og efterfølges i Høvids af *Anders Jensen*, søn af Jens Andersen Uhr. Han gifter sig med Johanne Jørgensdatter fra Halgård, og de får børnene Jørgen i 1771, Maren i 1773 og Karen Marie i 1777.

Næste fæster er *Niels Pedersen*, gift med Appellone Michelsdatter, formentlig udensogns folk, som i Høvids får børnene Peder i 1789, Anders i 1792 og Niels i 1796. Fæstet overtages i 1798 af *Niels Christensen Lund*, gift med Anna Kirstine Nielsdatter, født 1768 i Uglkær som datter af Niels Jensen Thyge. De får børnene Christen i 1798, Karen i 1799, Maren i 1800, Anne Catrine i 1802, tvillinger i 1803, som dør kort efter fødslen,

Vogterhus nr. 8 er det næstsidste vogterhus før skellet til Aulum - i dag: Morrevej 1. Bemærk signalklokken foran huset. Når den ringede, var toget på vej fra Tvis eller Aulum, og ledvogtersken, som ses foran skuret ved sporene, måtte ud og lukke leddene på begge sider af sporet.

Niels i 1804, Anders i 1805, igen en Anders i 1807 og Laurids i 1809.

I 1820 dør Niels Christensen, og sønnen *Christen Nielsen* overtager gården. Han gifter sig med Mette Johanne Gregersdatter, født 1797 uden-sogns. De får børnene Ane Kirstine i 1822, Niels i 1825, Ane Johanne i 1830 og Søren i 1833. I 1835 dør Mette Gregersdatter, og Christen Nielsen flytter til et hus øst for gården, der senere bliver til ejendommen Øster Høvids.

Vester Høvids

Laurids eller *Laust Nielsen*, som han også kaldes, overtager den gamle Høvidsgård, som herefter

kaldes Vester Høvids. Han gifter sig med Kirsten Poulsdatter, som stammer fra Asp. De får børnene Christine i 1840, Niels Peder i 1843, Pouline i 1846, Marinus i 1848, Christen i 1852, Marie i 1855 og Jens Christian i 1856.

Efter Laust Nielsens død skøder enken i 1867 gården til *Iver Peder Nielsen*, som i 1878 sælger den til *Hans Martinus Laugesen*, der i 1882 mageskifter den til *Christen Knudsen*. Han er født i Søndergård i Måbjerg i 1835 og er to gange enke-mand, da han i 1882 kommer til Tvis. Fra sit første ægteskab har han datteren Andrea Justine, født 1867 i Mejrup. Hun gifter sig med murer *Niels Christian Jensen*, født 1858 som søn af Jens Jensen i Østergård. De bor først i Baunhøj i Tvis-

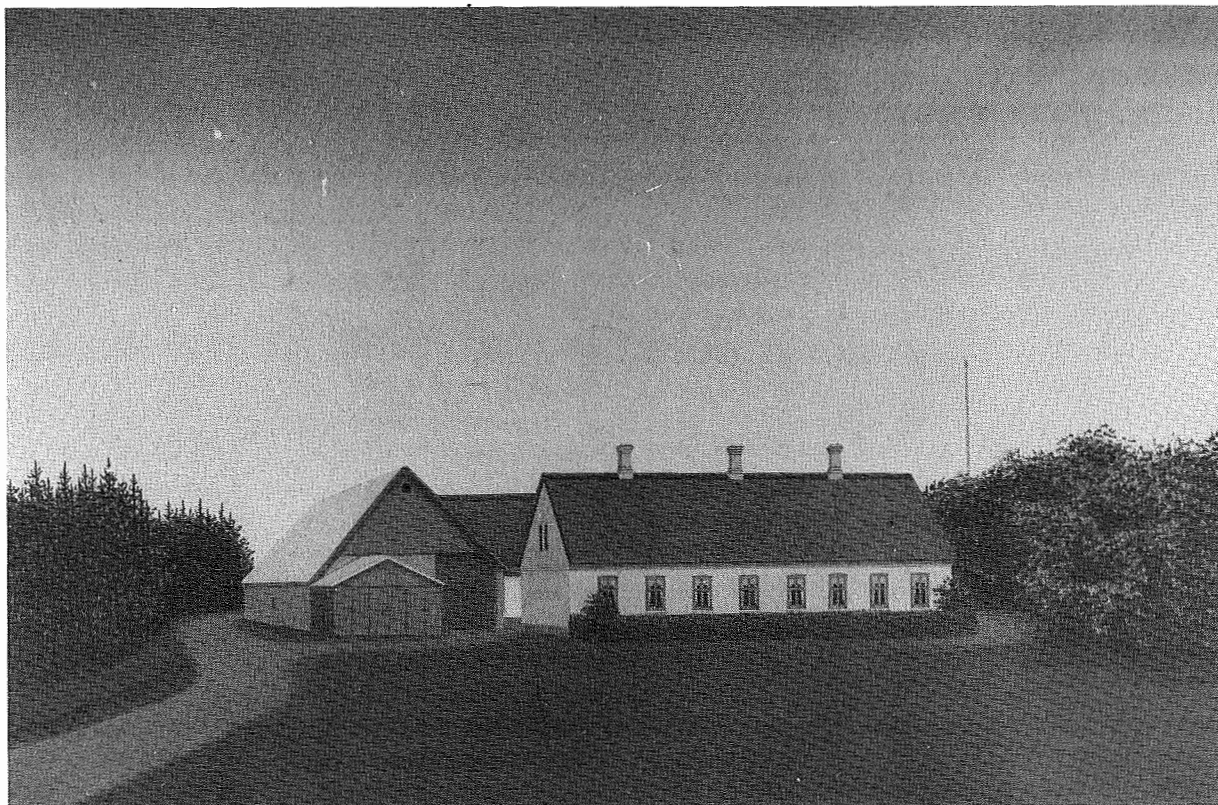
I reglen var det hustruerne, der var ledvogtere. Mændene var banearbejdere, der reparerede og vedligeholdte banelinien. Her ses en sådan arbejds-kolonne forsamlet foran Tvis station. Alle har de hat på, men de fastansatte banearbejdere genkendes let på uniformskasketten. Forrest sidder baneformand Johannes Kammergaard, der boede i vogterhus nr. 6 ved Hovedgaden i Tvis.

lund og overtager i 1890 Vester Høvids, som de driver indtil 1900. Så sælger Niels Christian Jensen Høvids og flytter til Holstebro.

Vester Høvids bliver købt af *Thomas Andersen*, født 1868 i Vejrum og gift med Petrine Kristine Pedersen, født 1864 i Nr. Felding. De flytter hertil med børnene Poul Kristian, Kristiane Johanne og Poulina Marie. I 1908 mageskifter Thomas Andersen med *Niels Peder Laursen* i Sønderlund Tvislund. I 1907 dør hustruen Ane Margrethe Jensen, og Niels Peder Laursen gifter sig med Martha Marie Hansen, født 1887 i Rødding i Salling. De får børnene Anders Andreas i 1911, Anne Margrethe i 1913, Jens Ejner i 1914, Petra i 1917, Laurids Frederik i 1919, Jenny i 1920, An-

ders Kristian i 1922, Agnes i 1925 og Nelly i 1926. I 1924 flytter Niels Peder Laursen til Måbjerg og sælger Vester Høvids til *Niels Haunstrup Christensen*.

Niels Haunstrup er født i 1895 i Haunstrup i Snebjerg og var i sine unge dage sømand. Siden fortalte han gerne om sine oplevelser på de syv have. I 1924 bliver han gift med Mette Blindkilde, født 1900 i Vinding som datter af Niels Christian Blindkilde. De får børnene Karen i 1925, Svenning i 1926, Alice i 1929, Christa i 1931, Christian i 1933, Bent i 1935 og Holger i 1937. I 1941 dør moderen Mette Blindkilde, og Niels Haunstrup gifter sig igen i 1946 med Nikoline Schmidt, kaldet Ninna, fra Skærbæk.

Høvids står der med fine bogstaver under denne flotte tegning i glas og ramme fra 1915 af Øster Høvids. Stuehuset fra 1899 er forsynet med tre skorstene, men den ene er snyde-skorsten af træ, som kun er med for et syns skyld.

I 1961 sælger de gården til sønnen *Bent Haunstrup Christensen* og flytter til Venø. Bent Haunstrup gifter sig i 1961 med Jenny Jensen, født 1941 i Lyby i Salling. De får børnene Niels i 1962, Jørgen i 1964 og Sten i 1967. Bent Haunstrup er meget engageret i foreningsarbejdet i Tvis, blandt andet i Venstres partiforening og i amatørteaterarbejdet.

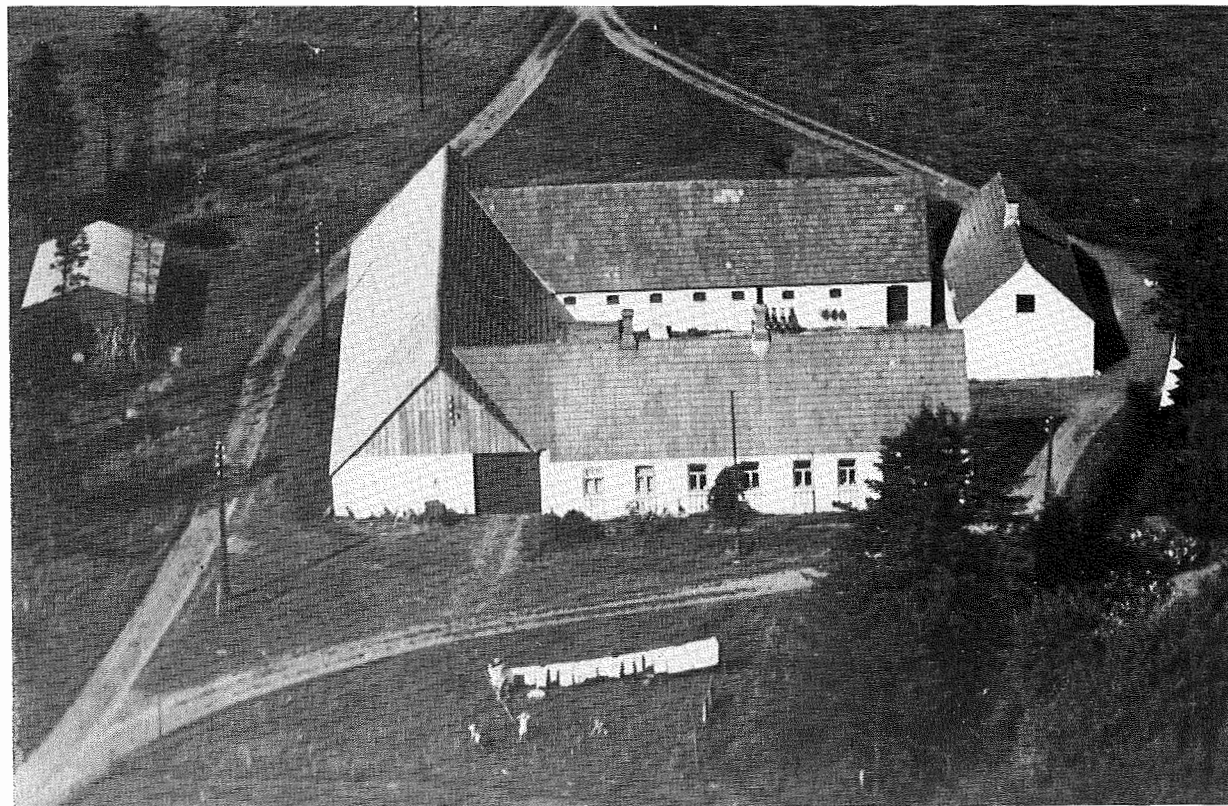
Øster Høvids

Ejendommen er opstået som et husmandssted, som enkemanden *Christen Nielsen* opfører, da han i 1835 flytter fra Høvids til en parcel øst for gården. Han gifter sig med Ane Margrethe Knuds-

datter fra Ølstrup sogn, med hvem han får børnene Niels Christian i 1843, Mette Marie i 1845, Maren i 1848, Knud Christian i 1849, Anders i 1851 og Birthe Marie i 1853.

I 1850 må Christen Nielsen forlade stedet, som bliver solgt til *Niels Jensen*, som stammer fra Nørre Nissum og som er gift med Maren Pedersen fra Holstebro. De får børnene Jens Peder i 1853, Maren i 1855, Jacob i 1858, Andreas i 1860, Inger Cecilie i 1861, Laurids i 1863.

Omkring 1865 bliver Øster Høvids solgt til *Knud Jensen*, som i 1867 mageskifter den til *Niels Christian Jørgensen Møller*, gift med Christiane Madsen, der bor i Damhus på Skautrup mark. I Øster Høvids får de yderligere børnene Madsine

Samme ejendom som på forrige side fotograferet fra luften omkring 1948. Laden er nu forlænget og bygget sammen med stuehuset, og snydeskorstenen er væk. Huset med den ene skorsten for enden af kostalden er det gamle stuehus i Øster Høvids.

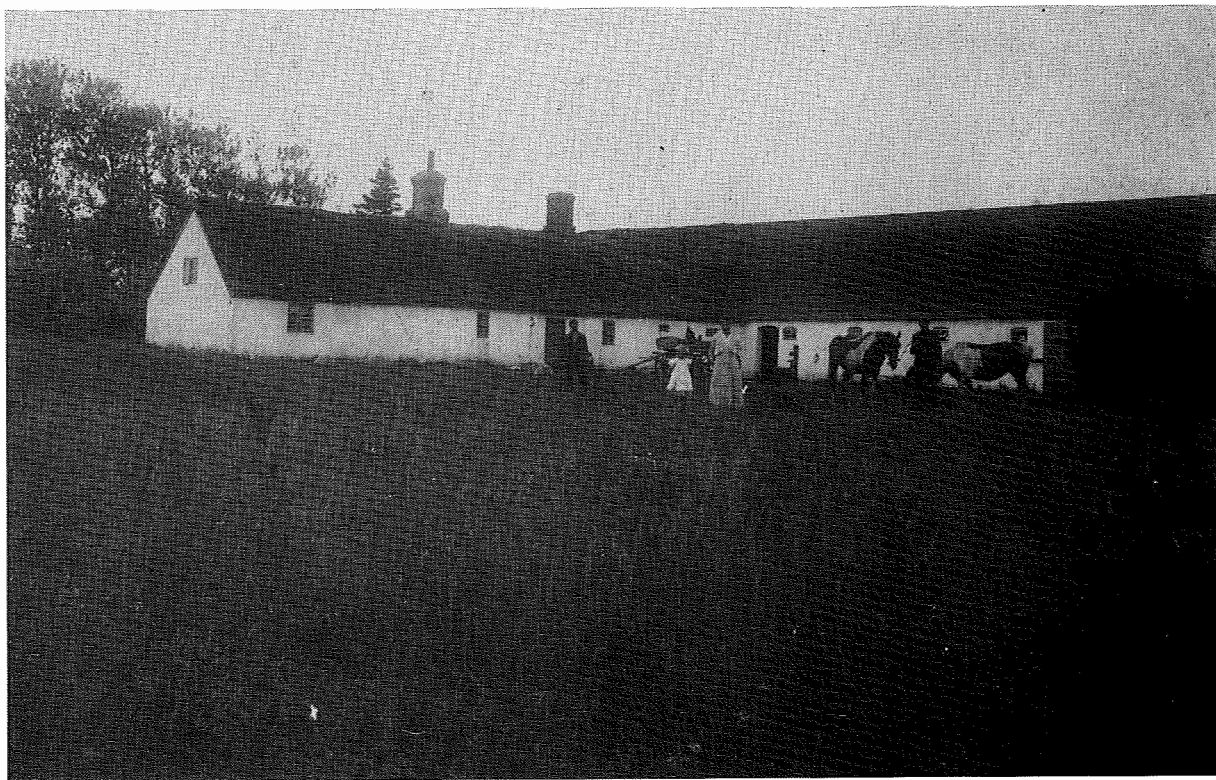
Katrine i 1867, Jørgen i 1870, igen en Madsine Katrine i 1872 og Mette Kirstine Nielsine i 1877.

I 1878 mageskifter han Øster Høvids til *Peder Sørensen Lund*, født 1831 i Vinding og gift med Ane Marie Mouritsen, født 1844 i Nr. Omme. Deres datter Ane Kirstine Sørensen, født 1865 i Vinding, gifter sig med *Jens Lauridsen*, født 1861 som søn af Anders Lauridsen i Lille Gedbo, og de overtager gården i 1887. De får børnene Karen Marie i 1889, Andersine Petrine i 1891, Anders Peder i 1895 og Emma Amalie i 1904.

I 1917 sælger Jens Lauridsen gården til *Niels Peder Meldgaard Hansen*, født 1895 i Vinding og gift med Maren Oline Pedersen, født 1896 i Vinding. De får datteren Anna Marie Katrine i 1918.

I 1919 flytter de til ejendommen Fuglsang og sælger Øster Høvids til *Jens Peder Poulsen*. Han har tidligere ejet Aagård. I Øster Høvids får parret yderligere Tage i 1920, Oskar i 1921 og igen en Tage i 1922.

I 1924 sælger han Øster Høvids til *Martinus Nielsen*, som flytter hertil fra Aulum. Han er født i 1863 i Aulum og er gift med Pouline Nielsen, født 1872 som datter af Mads Hummel Nielsen i Blæsbjerg. Martinus Nielsen, som har drevet murerhåndværk ved siden af landbruget, dør i 1936, og enken skøder ejendommen til sønnen *Marius Nielsen*, født 1899. Han er ungkarl og driver gården indtil 1946. Så sælger han og flytter til Aulum.

Niels Meldgaard Larsen præsenterer her sine heste foran Sønder Høvids, som han købte i 1916. Hestene synes ikke nær så optaget af fotografen som hustruen Karen Marie og datteren Sigrid er. Tjenestekarlen på billedet er vist nok Pe' Daglejer.

Søren Hvistendahl Skov, som i 1946 køber Øster Høvids, er født i Gjellerup i 1910 og gift med Kirstine Thomsen, født 1916 i Aulum. Parret kommer hertil fra Jersild med børnene Edith, Karen og Arne og får efter ankomsten til Tvis yderligere Henny i 1949, Ragna i 1952 samt trillingerne Anne, Inga og Birthe i 1957.

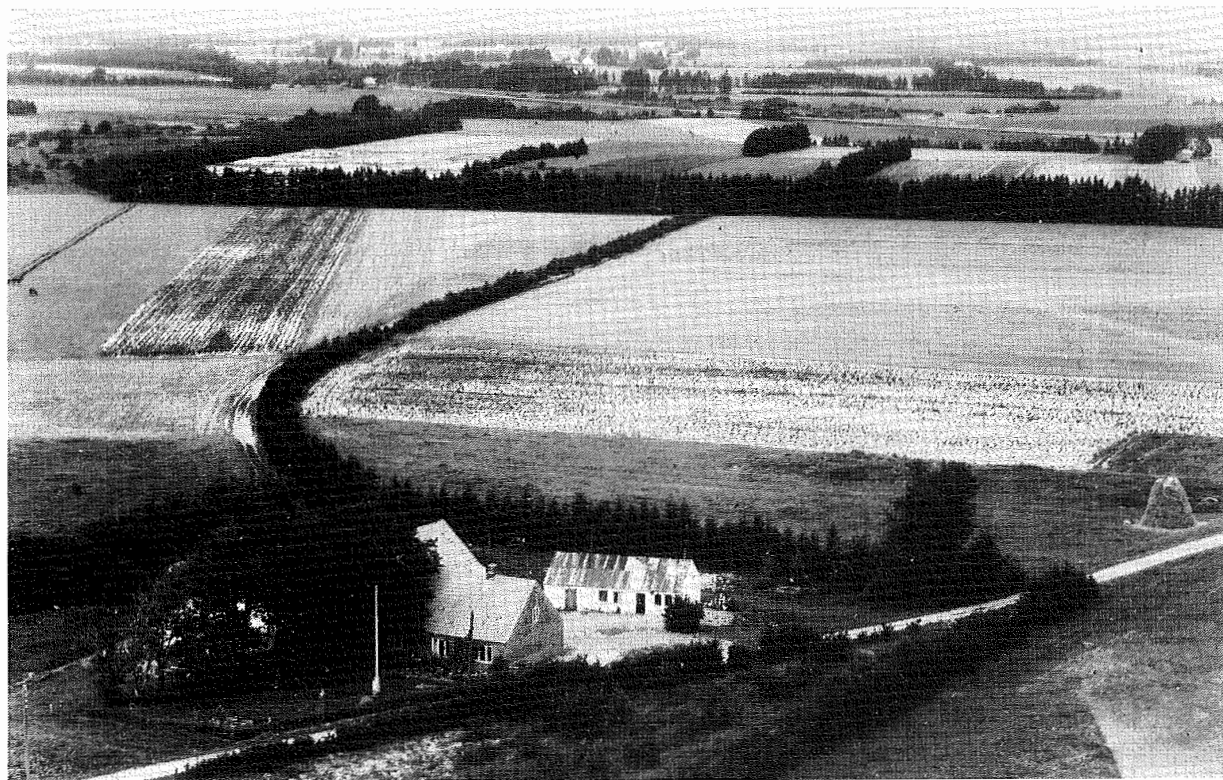
I 1978 sælger Søren Skov ejendommen til *Kaj Emanuel Hansen*, født 1952 i Sinding. Han gifter sig med Inger Marie Skovgaard Nielsen, født 1959 i Aulum. Parret får tvillingerne Søren og Michael i 1979, Martin i 1982 og Brian i 1983.

Sønder Høvids

Jens Matthiasen er født i 1803 i Hjerm og gift med

Mette Christensdatter, født 1817, ligeledes i Hjerm. I begyndelsen af 1840'erne fæster de en plet jord på Høvids mark og opfører et fæstehus, men bliver her ikke længe. I 1850 bor *Søren Jensen* i huset. Han er født i 1791 i Ejsing og gift med Maren Jensdatter, født 1792 i Ejsing.

Også de flytter fra stedet, og i 1860 flytter smed *Mads Christensen Toustrup* ind og køber huset til selveje. Hans kone hedder Bodil Marie Andersen, og i 1861 får de sønnen Christian. Samme år sælger han huset til *Christian Andersen Merrild*, født 1807 i Herning og gift med Ane Svendsdatter, født 1816 i Aulum. I 1878 dør Christian Merrild, og enken skøder ejendommen til svigersønnen *Niels Pedersen*, der i 1877 gifter sig med Christian Merrilds datter Ane Kirstine Christensen,

Der er to ejendomme i Tvis ved navn Laulund. Den ene hører til Lauralyst ejerlav, den anden til Høvids. Her er det Laulund på Høvids jorder lige nord for Herningvej, fotograferet omkring 1960, da Peder Svendsen ejede og drev ejendommen.

født i 1853 i Aulum. Niels Pedersen - som også kaldes Niels Merrild - er født 1853 i Skovgård i Vind. Parret får børnene Mette Kirstine i 1879, Ane i 1881, Kirstine i 1885 og Peder i 1894.

I 1916 deler han gårdens jorder og opfører en ny ejendom, som han kalder Laulund. Sønder Høvids sælger han til *Niels Meldgaard Larsen*, født 1894 i Sønderlund Tvislund som søn af Niels Peder Laursen/Larsen og gift med Karen Marie Nielsen, født 1886 i Vedersø. Med i ægteskabet har hun datteren Sigrid Marie Nielsen, født 1915.

I 1957 sælger Niels Meldgaard Larsen gården til *Henry Mikael Nielsen*, født 1932 som søn af Sigrid Marie Nielsen. Han gifter sig med Jytte Bæk, født 1943 i Trandum i Sevel. De får børnene Hanne i 1964, Bent i 1967 og Bodil i 1973.

Laulund

Da *Niels Merrild* i 1916 sælger Sønder Høvids har han skilt 40 tønder land fra oppe ved landevejen, og her opfører han ejendommen Laulund. Den skøder han i 1927 til sine børn *Peder* og *Kirstine Pedersen*, som begge er ugifte og bebor Laulund indtil 1946. Ved siden af landbruget driver Peder Merrild handel, blandt andet med cykler.

Peder Svendsen, der køber Laulund i 1946, er født i Vinding i 1917. Han gifter sig med Marie Magdalene Bendsen, født 1919 på Mors. De får børnene Anne Marie i 1947, Eva i 1949, Helga i 1952, Klemmen i 1954, Jytte i 1959. I 1966 sælger Peder Svendsen ejendommen og køber i stedet Dalby.

Laulund bliver købt af *Frode Sørensen*. Han er født i 1934 i Odense og gift med Agnete Harrild, født 1926 i Sinding. De får børnene Inge i 1957, Tove i 1958 og Carl i 1961.

I 1975 sælger han ejendommen til *Poul Kristian Svenstrup*, der flytter hertil fra Svenstrup i Vinding, som han har overdraget til sin ældste søn. Poul Kristian Svenstrup er født i 1920 i Vinding og gift med Agnes Alvilda Larsen, født 1925 i Måbjerg som datter af Niels Peder Laursen i Vester Høvids. Poul Svenstrup dør i 1986, og sønnen *Verner Svenstrup*, født 1963 i Vinding, overtager ejendommen Laulund.

Damtoft

I 1885 køber Rasmus Eriksen et stykke jord af Christian Knudsen i Vester Høvids og et stykke jord af Søren Frandsen i Sønderborg og opfører her ejendommen Damtoft. *Karl Rasmus Ægidius Eriksen*, kaldet 'Bette Rasmus', er født i 1856 som søn af Erik Christensen i Over Uglkær. Han gifter sig med Else Marie Mikkelsen, født 1862 som datter af Mikkel Johannesen i Lille Morre. Parret får 11 børn: Kirsten i 1885, Erik Andreas i 1886, Mikkel i 1888, Sine Pouline i 1892, Daniel i 1893, Andreas Kristian i 1895, Peder Martin i 1897, Anton Marius i 1898, Thorvald Peder i 1901, Klara Kirstine Martine i 1902 og Petrine Margrethe i 1904.

Foruden at dyrke jorden ernærer Rasmus Eriksen sig som tækkemand. I 1921 overdrager han ejendommen, som nu er på 70 tønder land, til sønnen *Erik Andreas Eriksen*. Han gifter sig med Karen Lauridsen, født 1903 i Vind. De får børnene Karl i 1922, Oluf i 1923, Eskild i 1927 og Edith Marie i 1928.

I 1949 bliver ejendommen købt af *Christian Mølgaard Pedersen*, født 1921 i Ejsing og gift med Erna Mikkelsen, født 1922 i Haverdal. Parret får børnene Jens Peder i 1948, Ejnar i 1950, Svend i 1953, Bodil i 1957, Ove i 1959 og Jørgen i 1963.

I 1976 sælger han ejendommen til *Karl Finn Løkkegaard Stabell*, født 1945 i Storryng ved Galten og gift med Margit Ramsdal Justesen, født 1950 i Hovedgård. Parret får børnene Peder i 1974 og Sidsel i 1977.

Øster Høvids hus

Øst for ejendommen Damtoft og lidt syd for vejen mellem Damtoft og Lille Morre lå indtil omkring 1910 et hus. Det er opført af *Peder Thomsen*, som i 1886 køber et stykke jord af Peder Sørensen i Øster Høvids og her prøver at få sit udkomme. Han er født i Ølby i 1834 og gift med Bodil Kirstine Pedersen, født 1845 i Aulum. Parret flytter hertil fra Aulum med sønnen Thomas Peder, født 1870, og får yderligere Peder i 1874, Kristine i 1876 og Else Katrine i 1879. Peder Thomsen dør i 1905, og sønnen *Thomas Peder Thomsen*, der er ungkarl, driver stedet videre i nogle år. I 1910 sælger han jorden til Rasmus Eriksen i Damtoft, og huset er herefter nedrevet

Øster Høvids aftægtshus

Endnu et lille hus har ligget på den sydlige del af Øster Høvids jorder. Huset lå tæt ved skellet til Morre og var umiddelbar nabo til det fæstehus på Morre mark, som kaldes Morrehus.

Herind flytter i begyndelsen af 1850'erne *Christen Nielsen*, som tidligere har ejet Høvids og Øster Høvids, men som på sine gamle dage må give sig ind under kommunens fattigforsørgelse. Han bor her endnu i 1870. Han er da 78 år og plejes af en datter.

Herefter flytter *Ellen Marie Hostrup Olesen* ind i huset. Hun er skilt fra sin mand Henrik Pedersen Jensen, der tidligere har ejet Sønderborg, men derefter har arbejdet som daglejer udensogns og som i 1880 bor som lejer i Lille Uhlund. Ellen Marie Hostrup, der ernærer sig som væver, flytter senere til sin søn i Mosehuset ved Uglkær, og

Damtoft ligger tæt ved banen, men det ses ikke på dette billede fra 1909. Det gør derimod Rasmus Eriksen, der står mellem sin hustru Else Marie og børnene Petrine, Klara og Sine Poulaine. Manden midt i billedet med hat på er formentlig sønnen Mikkel Eriksen.

huset på Øster Høvids mark er herefter formentlig nedrevet.

Sønderborg

Søren Christensen lejer i 1852 en jordlod af Laurids Nielsen i Vester Høvids og opfører sig en bolig. *Søren Christensen* er født 1833 som søn af Christen Nielsen i Høvids. Han gifter sig med Christiane Marie Lustrup, født 1827 i København. De får børnene Mette Johanne i januar 1853, Karen i december 1853, Christen i 1855 og Christen Peder i 1858.

På et tidspunkt købes huset til selveje, men i begyndelsen af 1860'erne skifter det hyppigt ejer:

Jens Christian Haislund sælger det i 1863 til *Poul Poulsen*, som året efter må lade det gå på tvangsauktion, hvor det bliver solgt til *Henrik Pedersen Jensen*, der i 1865 sælger det til *Søren Frandsen*, som tidligere har boet i Løghøj i Tvislund. Han er nu gift anden gang med Margrethe Nielsen, født 1843 i Ølby.

I 1896 mageskifter han med *Peder Christian Jensen*, som straks videresælger stedet til *Niels Madsen*. To år senere får *Søren Christian Pedersen* udlægsskøde på ejendommen. Han er gift med Ane Marie Nielsen, og de får i 1898 sønnen Villads Pedersen. I år 1900 bliver stedet solgt til *Knud Christian Knudsen*, født 1879 i Mejrup som søn af Christen Knudsen i Vester Høvids. Han gifter sig

med Ane Kirstine Poulsen, født 1880 i Vind. De får børnene Kristen Marius i 1902, Thomas Alfred i 1904, Anna Marie i 1905, Marinus Henry i 1907, Jenny Marie i 1910, Dagmar Marie i 1913 og Kaj Robert i 1916.

I 1915 mageskifter han ejendommen til *Mads Christian Nielsen* i Østerlund, der videresælger den til *Lars Jespersen*, som videresælger den i 1918 til sin svigersøn *Henrik Christian Henriksen* i Hedelund. Han er født i 1875 i Lodbjerg i Thy og gift med Kristine Jespersen, født 1875 i Handbjerg. Hun har sønnen Marinus, født 1896, og sammen får de Elisabeth i 1899, Karen i 1901, Petrea 1902, Marie Christine i 1903, Henriette i 1904, Lars i 1906, Otto Peter i 1907. I Hedelund i Tvis får de endvidere igen en Otto Peter i 1909, Peder Christian i 1911, Kristine Louise i 1913 og Elna i 1914. Henrik Henriksen driver ejendommen indtil 1947. Så sælger han den til sønnen *Peder Christian Henriksen*, der sammen med sin søster Marie Christine driver ejendommen indtil 1986, da de to søskende, der begge er ugifte, sælger Sønderborg til *Poul Appel* i Vestertoft.

Hedelund

Betegnelsen 'smørhullet' for denne ejendom tæt ved skellet til Aulum sogn er ironisk ment. Oprindeligt blev den kaldt noget helt andet, for stedet havde meget svært ved at føde en familie. Den opstår i 1848, da *Christen Larsen* lejer en plet jord og bygger sig et fæstehus. Han har tidligere boet i Lindholthus og i Langmosehus ved Grøn-bæk. Han bor her til sin død i 1871.

Huset ligger på den jord, som Søren Frandsen i Sønderborg har købt fra Vester Høvids i 1865, og i 1874 skiller han denne parcel fra og sælger til *Ole Marius Ørts Christensen*, som flytter hertil fra Baunhøj i Tvislund. Han sælger den i 1876 til *Pe-*

der Christian Pedersen, som må give op. I 1878 bliver den ved tvangsauktion solgt til *Niels Andreas Mikkelsen*, som i 1880 sælger den til *Christian Christensen* og *Peder Thomsen*. De udlejer stedet til *Christian Olesen* fra Vildbjerg, gift med Kirsten Jespersen fra Vinding. De flytter hertil med børnene Jesper, født 1869 og Else Marie, født 1877, begge i Ørre. Han køber ejendommen i 1886, men må i 1889 gå fra ejendommen, der bliver solgt til *Thomas Nielsen* fra Haderup, gift med Eva Katrine Pedersen fra Sønder Resen. De flytter hertil med børnene Peder og Thomas Marinus og får yderligere Martin i 1891, Grete i 1895, Laurids i 1899 og Oline i 1904.

I 1904 bliver Hedelund solgt til *Laust Christensen*, og i 1909 flytter *Henrik Christian Henriksen* ind i huset, som han får skøde på i 1912. I 1918 køber han ejendommen Sønderborg og sælger Hedelund til *Jens Holm Nielsen*. Han dør i 1919, og Hedelund bliver solgt til *Jens Christian Jensen*.

I 1926 er den gal igen. *Frederik Julius Otto Larsen* får fogedudlægsskøde på ejendommen, der i 1929 bliver købt af *Konrad Johan Kristensen*. Heller ikke han klarer den. Ved fogedforretning i 1939 tilfalder den *Gustav Christensen*, der i 1942 sælger den til *Peder Jacobsen*, der i 1949 sælger til *Hans Dalgaard Hansen* og *Christian Christensen*. De sælger ejendommen samme år til *Tage Jensen*, som i 1952 sælger til *Jesper Amstrup*. Han er født i 1927 i Hjerm og gifter sig med Inger Jespersen, født 1922 som datter af Marinus Jespersen i Meldtoft i Tusholt. De får børnene Charles i 1952, Arne i 1955 og Tinne i 1957.

I 1967 sælger han Hedelund til sine brødre *Kristian* og *Thorvald Amstrup*, som udlejer beboelsen.

Siden 1979 har *August Jensen*, født 1952 i Aulum, lejet Hedelund.